

แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดของ
เจ้าหน้าที่

จัดทำโดย

กรมส่งเสริมการเกษตร

สำนักงานเลขาธิการกรม กลุ่มงานนิติการ

คำนำ

ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กรมส่งเสริมการเกษตรได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทุกจังหวัดมีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และรายงานผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการเกษตรทราบ ทำให้ทราบว่าเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการที่ได้รับการแต่งตั้งให้สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบประสบปัญหา ขาดความรู้และความเข้าใจ ขั้นตอน รูปแบบในทางปฏิบัติอยู่เป็นจำนวนมาก

สำนักงานเลขาธิการกรมพิจารณาแล้วเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรมของเจ้าหน้าที่ผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐหรือกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก และเพื่อเพิ่มพูนความรู้ในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องตามระเบียบของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จึงได้จัดทำเอกสารวิชาการให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานในการสอบสวนความรับผิดชอบ

สำนักงานเลขาธิการกรมหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะเป็นประโยชน์ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ และเจ้าหน้าที่อื่นๆที่ต้องการศึกษาหาความรู้ด้านนี้

สำนักงานเลขาธิการกรม
กรมส่งเสริมการเกษตร
กันยายน ๒๕๕๙

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
หลักการและเหตุผล	๑
กฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๒
การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริง	๓-๕
สรุปขั้นตอนกรณีเกิดความเสียหายกับหน่วยงานของรัฐ	๖
หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	๗
กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ	๗-๑๓
สรุปขั้นตอนการดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด	๑๔
การวินิจฉัยสั่งการของผู้สั่งแต่งตั้ง	๑๕
สรุปขั้นตอนการดำเนินการของผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ	๑๖
การตรวจสอบของกระทรวงการคลังและการแจ้งผลให้หน่วยงานของรัฐทราบ	๑๗
สรุปขั้นตอนการพิจารณาของกระทรวงการคลัง	๑๙
การอุทธรณ์คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน	๒๐
การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง	๒๐
สรุปขั้นตอนการออกคำสั่งให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้	๒๑
การชดใช้ค่าเสียหาย	๒๒
การผ่อนชำระเงิน	๒๒
การคิดดอกเบี้ย	๒๓
กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก	๒๓
การชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอก	๒๔
การไล่เบี้ย	๒๕
การดำเนินคดี	๒๕
ภาคผนวก	
บันทึกการสอบสวน (สล.๑)	๒๗-๒๙
รายงานผลการสอบสวน (สล.๒)	๓๐-๓๓
คำอธิบาย	๓๔-๓๗
เรื่องที่ ก.	๓๘-๔๔
ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙	
หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๓/ว๖๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๓	
หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐	
หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐	
หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว๓๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘	

แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่

หลักการและเหตุผล

เนื่องจาก ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๘ วรรคหนึ่งกำหนดว่า “เมื่อเกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐแห่งใดและหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น มีเหตุอันควรเชื่อว่า เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐดังกล่าวแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้าเพื่อเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ผู้นั้นต้องชดใช้” การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทราบว่าการกระทำละเมิดเกิดขึ้นหรือไม่ มีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายอันเนื่องมาจากการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงหรือไม่ เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าเสียหายจะต้องรับผิดชดใช้เป็นจำนวนเท่าใด ในกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดหลายคนเจ้าหน้าที่แต่ละคนมีส่วนความรับผิดเป็นอย่างไร และความเสียหายที่เกิดขึ้นหน่วยงานของรัฐมีส่วนบกพร่องด้วยหรือไม่ เพื่อที่จะนำส่วนแห่งความรับผิดของหน่วยงานของรัฐไปหักออกจากค่าเสียหายที่จะเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ ดังนั้น หน่วยงานของรัฐจึงต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เพื่อสอบสวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเหตุละเมิดที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำให้กระจำง แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐทราบแน่ชัดว่าเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดจะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนคือผู้ใดและทราบจำนวนค่าเสียหายที่แน่นอนและเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดยินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐแล้ว หน่วยงานของรัฐก็ไม่จำเป็นต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด^๑ ส่วนความเสียหายที่มีได้เกิดแก่เงิน สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นว่าการที่หน่วยงานของรัฐจะต้องแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ เพื่อสอบข้อเท็จจริงและเสนอความเห็นก่อนสั่งการว่ามีผู้ต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่และเป็นจำนวนเท่าใด เมื่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการดังกล่าวได้มีคำวินิจฉัยสั่งการประการใดแล้วก็ต้องส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดให้กระทรวงการคลังตรวจสอบเสมอ แม้ว่าการที่มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหรือในระหว่างที่คณะกรรมการดังกล่าวกำลังดำเนินการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอยู่ ผู้กระทำละเมิดจะยินยอมชดใช้ค่าเสียหายเป็นเงินหรือทรัพย์สินอื่น หน่วยงานของรัฐก็ยังคงดำเนินการดังกล่าวอยู่ต่อไป^๒

กรมส่งเสริมการเกษตร มีหน่วยงานในสังกัดส่วนกลางและส่วนภูมิภาคทั่วประเทศ เมื่อเกิดความเสียหายกับทรัพย์สินของทางราชการ ซึ่งอาจเกิดจากการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ บุคคลภายนอก หรืออาจเป็นเรื่องสืบเนื่องมาจากสำนวนการสอบสวนทางวินัย สำนวนการสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้น หรือผลจากคำพิพากษาของศาลตัดสินให้กรมส่งเสริมการเกษตรต้องรับผิด คณะกรรมการหรือหน่วยงานพบว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่าความเสียหายเกิดขึ้นกับกรมส่งเสริมการเกษตร บางกรณีความเสียหายอาจปรากฏขึ้นเนื่องจากหน่วยงานภายนอกชี้มูล เช่น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

¹ คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ 399/2546

² คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสรีจที่ 490/2543

(ป.ป.ช.) ส่งมาให้ดำเนินการสอบสวนหรือคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิด ทางละเมิด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นต้น จึงเป็นหน้าที่ของหัวหน้าหน่วยงาน ได้แก่ กอง / ศูนย์ / สำนัก / จังหวัด / อำเภอ ในฐานะผู้ครอบครองดูแลทรัพย์สินแทนกรมส่งเสริมการเกษตรหรือเป็นผู้รับผิดชอบภายในเขตพื้นที่ที่มีความเสียหายเกิดขึ้นโดยการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่เกิดขึ้นในแต่ละกรณีไป

สำนักงานเลขาธิการกรมพิจารณาแล้วเห็นว่า ปัญหาและอุปสรรคของการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ เกิดจากเจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร ขาดความรู้ความเข้าใจในกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวถูกต้องตามกฎหมาย ระเบียบ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้อง รวดเร็ว และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการแสวงหาข้อเท็จจริง เห็นควรจัดทำแนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ให้กับเจ้าหน้าที่เพื่อยึดถือในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ต่อไป

กฎหมาย และ ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งที่ใช้ประกอบในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดประกอบด้วย

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรธนราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติม
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว.๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๔๐๖.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๔๑๐.๖ /ว ๓๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง การส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๓/ว ๖๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การมอบอำนาจ

การแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริง

วัตถุประสงค์ของการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น ตามหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ดังกล่าว ก็เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุของความเสียหายและผู้ที่อยู่ในข่ายที่ทำให้เกิดความเสียหายนั้น รวมทั้งทรัพย์สินที่เสียหาย มูลค่าความเสียหาย วัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ ตลอดจนพฤติการณ์ที่ทำให้เกิดความเสียหาย ด้วยเหตุนี้ เมื่อทรัพย์สินของทางราชการเกิดความเสียหาย ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานจึงมีหน้าที่ต้องดำเนินการสืบสวนเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงเบื้องต้นดังกล่าว จนเพียงพอที่จะสามารถพิจารณาได้ว่ามีเหตุอันควรเชื่อว่าหรือไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายดังกล่าว เกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นหรือไม่ ทั้งนี้การสืบสวนหาข้อเท็จจริงในเบื้องต้นหัวหน้าหน่วยงานอาจจะสั่งการให้บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นผู้สืบสวน หรือหากเป็นกรณีที่ยุ่งยากซับซ้อนก็อาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น แล้วพิจารณาต่อไป

คำว่า “เหตุอันควรเชื่อว่า” ไม่มีความหมายแตกต่างจากความหมายโดยทั่วไป ฉะนั้น เหตุอันควรเชื่อจึงต้องพิจารณาจากมาตรฐานวิญญูชนผู้เป็นหัวหน้าหน่วยงานของรัฐเป็นเกณฑ์ โดยคำนึงถึงข้อเท็จจริงเป็นกรณีๆ ไป การสืบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้นที่นำไปสู่การสอบสวนความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ไม่มีหลักเกณฑ์ที่แน่นอนตายตัว โดยทั่วไปใช้หลักเกณฑ์และวิธีการสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐาน การบันทึกถ้อยคำ การสรุปและวิเคราะห์ข้อเท็จจริง การชั่งน้ำหนักพยาน และการทำรายงานการสืบสวน เป็นต้น สำหรับจำนวนกรรมการอาจกำหนดตามความเหมาะสม แต่ไม่น้อยกว่า ๓ คนและไม่เกิน ๕ คน และไม่ควรแต่งตั้งผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียกับเหตุการณ์หรือผู้ดูแลทรัพย์สินที่เสียหาย เข้าร่วมเป็นกรรมการสืบสวน เพราะบุคคลดังกล่าวจะต้องมาให้ข้อเท็จจริงแก่คณะกรรมการด้วย

หน้าที่ของคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริง

การสืบสวนคือ การรวบรวมข้อมูลตลอดจนพยานหลักฐาน เพื่อหาข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องในแต่ละกรณีให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ แล้วนำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์บนพื้นฐานของเหตุผล และข้อกฎหมาย โดยทั่วไป ข้อมูลจะแบ่งเป็น ๒ ชนิด

- (๑) ข้อเท็จจริง คือ ข้อมูลที่เป็นความจริง ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นความจริงแล้ว
- (๒) ข้ออนุมาน คือ ข้อมูลที่ยังไม่ได้รับการพิสูจน์ว่าเป็นความจริง ซึ่งต้องมีการสืบสวนพิจารณาต่อไป

การรวบรวมข้อเท็จจริง ได้แก่

- วัน เวลา สถานที่เกิดเหตุ
- ชื่อ ตำแหน่ง หน้าที่การงานของผู้ที่เกี่ยวข้องกับความเสียหาย
- จำนวนความเสียหาย โดยให้ระบุประเภทของความเสียหาย รายการ และมูลค่าทรัพย์สินที่เสียหาย โดยขณะจัดซื้อ และเมื่อหักค่าเสื่อมราคาแล้ว
- ผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต (ถ้ามี)
- ข้อเท็จจริงอื่นที่เป็นประโยชน์ในการสืบสวน

การรวบรวมพยานหลักฐาน ได้แก่

- พยานเอกสารและพยานวัตถุ
 - กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับและคำสั่งในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับกรณีที่เกิดเหตุและความเสียหาย
 - หลักฐานที่แสดงว่าเป็นเจ้าหน้าที่ ผู้มีหน้าที่และความรับผิดชอบให้กระทำการดังกล่าวได้ เช่น ใบอนุญาตใช้รถ คำสั่งอนุญาตให้ใช้รถ คำสั่งแต่งตั้งหรือมอบหมายให้ปฏิบัติงาน
 - หลักฐานที่ผู้กระทำหรือละเว้นไม่กระทำเป็นเหตุให้เกิดความเสียหาย
 - หลักฐานการแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน สรุปรายงานการสอบสวน ความเห็นและคำสั่งของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ
 - บันทึกรายงานการตรวจสถานที่เกิดเหตุของพนักงานสอบสวนหรือเจ้าหน้าที่กองพิสูจน์หลักฐาน สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
 - ภาพถ่ายหรือแผนผังแสดงสถานที่เกิดเหตุ ร่องรอยการรั่วแฉะ อุปกรณ์การเก็บรักษาทรัพย์สินก่อนและหลังเกิดเหตุ หรือภาพถ่ายแสดงสภาพความเสียหายของทรัพย์สินของทางราชการหรือวัตถุพยาน หรือวัตถุพยานที่สำคัญ
 - วิธีการหรือมาตรการในการป้องกันรักษาทรัพย์สินของทางราชการ เช่น การอยู่เวรยาม สัญญาจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัย

พยานบุคคล ได้แก่

- บันทึกถ้อยคำ หรือหนังสือชี้แจงของเจ้าหน้าที่ผู้ทำให้เกิดความเสียหาย หรือรับผิดชอบ หรือครอบครองทรัพย์สิน หรือ คู่กรณี หรือ ผู้ที่เกี่ยวข้อง
- บันทึกถ้อยคำ หรือหนังสือชี้แจงของผู้บังคับบัญชาที่มีส่วนเกี่ยวข้องตามสายงานบังคับบัญชาทุกคน
- บันทึกถ้อยคำของประจักษ์พยานอื่นที่เห็นเหตุการณ์ก่อนเกิดเหตุ ขณะเกิดเหตุ และหลังเกิดเหตุ
- บันทึกถ้อยคำพยานบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นประโยชน์ในการสืบสวนพิจารณา

พยานแวดล้อมอื่นๆ ได้แก่

- ภาพถ่ายหรือแผนผังหรือเอกสารอย่างหนึ่งอย่างใดที่อาจใช้เป็นหลักฐานสนับสนุนหรือใช้เป็นข้อต่อสู้ของเจ้าหน้าที่ เช่น ใบรับรองแพทย์
- บันทึกหรือหนังสือของบุคคลที่น่าเชื่อถือ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ที่อาจนำมาใช้ประกอบการพิจารณาความน่าเชื่อถือของเหตุความเสียหายที่เกิดขึ้นได้

การจัดทำรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริง

เมื่อคณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ได้ดำเนินการสืบสวนพิจารณาจนได้ข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานเพียงพอที่จะวินิจฉัยแล้ว คณะกรรมการสืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น จะต้องประชุมเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริงที่รวบรวมได้ทั้งหมดแล้ว ชั่งน้ำหนักของพยานหลักฐานที่มีอยู่รวมทั้งหมดลงความเห็นแล้ว จัดทำรายงานการสืบสวนข้อเท็จจริงเสนอต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสืบสวนหาข้อเท็จจริงเบื้องต้น โดยวิธีการเขียนรายงานการสืบสวนและสาระสำคัญ ดังนี้

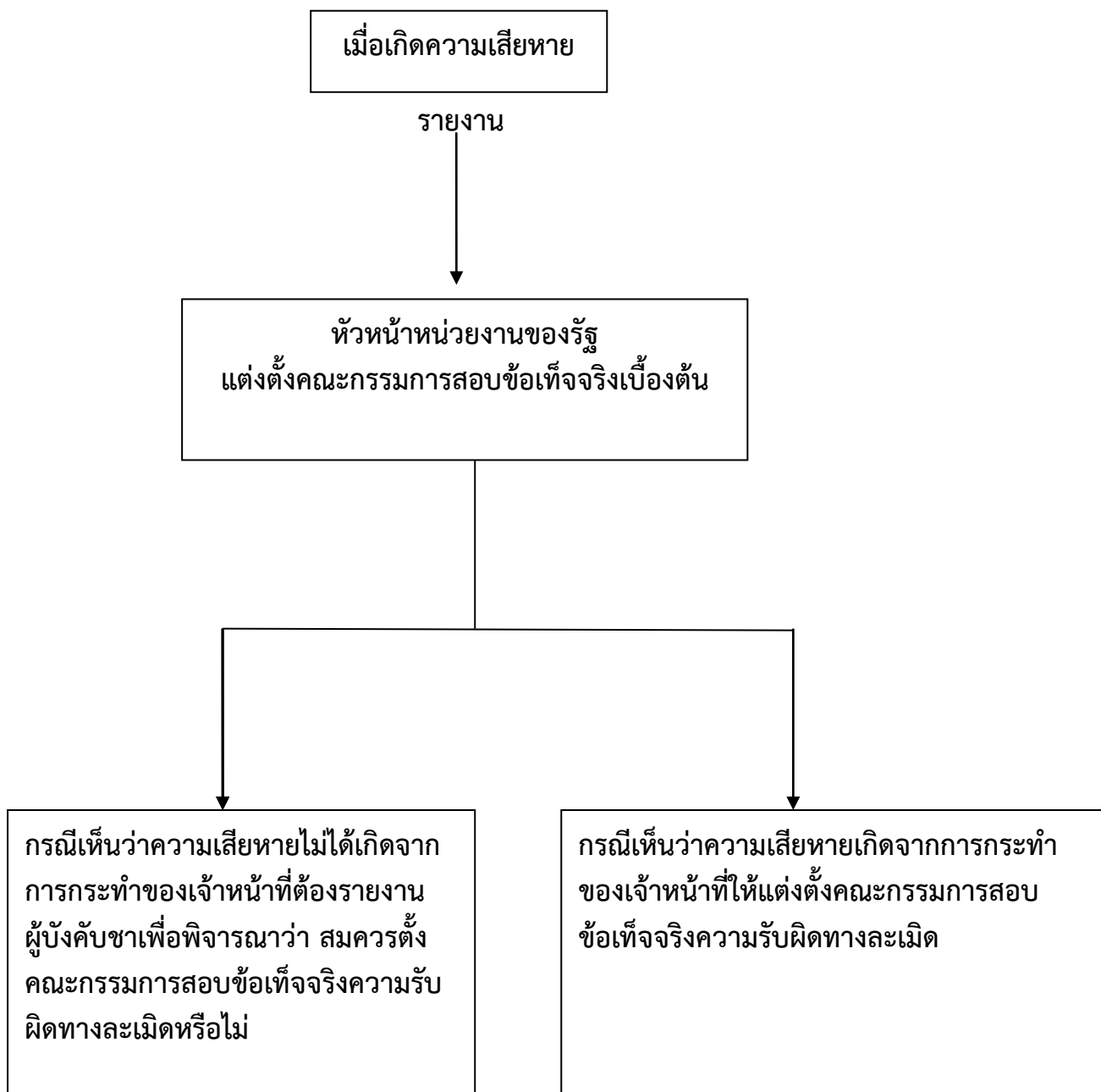
๑. สรุปข้อเท็จจริง โดยการเรียงเรียงพยานหลักฐานที่สามารถรวบรวมได้ ตลอดจนระบุค่าเสียหายที่แท้จริงขณะเกิดเหตุ
๒. ชั่งน้ำหนักพยานหลักฐานทั้งหมดว่า พยานหลักฐานใดน่าเชื่อถือ พยานหลักฐานใดไม่น่าเชื่อถือ เกิดจากการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่หรือไม่ อย่างไร

๓. วินิจฉัยหรือลงมติในเรื่องที่ได้รับการแต่งตั้งให้สืบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น เพื่อเสนอความเห็นต่อผู้สั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น ดังนี้

หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า ไม่มีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่โดยการจงใจ หรือปฏิบัติหน้าที่ด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ไม่ต้องดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด เสนอความเห็นให้ยุติเรื่อง และให้หัวหน้าหน่วยงานต้องรายงานผลการพิจารณาให้ปลัดกระทรวงพิจารณาว่าสมควรดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๑๒ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ต่อไปหรือไม่

หากข้อเท็จจริงปรากฏว่า มีเหตุอันควรเชื่อว่า ความเสียหายเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ โดยการจงใจ หรือเกิดจากการละเว้นการกระทำเพื่อป้องกันผลที่จะเกิดขึ้นของเจ้าหน้าที่ ให้เสนอความเห็นให้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ ตามกฎหมายต่อไป

สรุปขั้นตอนกรณีเกิดความเสียหายกับหน่วยงานของรัฐ

หลักเกณฑ์เกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

แบ่งออกเป็น ๒ กรณี คือ

๑. กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ
๒. กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

๑. กรณีที่เจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ

เมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของกรมส่งเสริมการเกษตร ไม่ว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะเป็นผู้กระทำหรือเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐแห่งอื่นเป็นผู้กระทำจนทำให้เกิดความเสียหายเกิดขึ้น หรือจากการชี้มูลของหน่วยงานภายนอก เช่น คำพิพากษาของศาล ส.ต.ง. ป.ป.ช ป.ป.ท หรือคณะกรรมการสอบสวนด้านวินัย กอง/ศูนย์/สำนัก/โครงการ/จังหวัด/ อำเภอ ให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องแจ้งผู้บังคับบัญชาชั้นต้นรายงานตามลำดับชั้นจนถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้น (อำเภอ,จังหวัด ,สำนักงานเขต, รายงานให้อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ทราบ) ตามนัยข้อ ๗ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

๑.๑ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานที่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐแห่งใดตามข้อ ๘ วรรคหนึ่ง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐแห่งนั้นแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดที่เกิดขึ้น ซึ่งการดำเนินการตามระเบียบนี้ เป็นการดำเนินงานเพื่อติดตามให้เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดต่อทรัพย์สินของหน่วยงานของรัฐได้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดตาม พ.ศ. ๒๕๓๙ ดังนั้น หัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ วรรคหนึ่งของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ จึงหมายถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย

๑.๒ หน้าที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

ต้องให้ออกโอกาสแก่ผู้เสียหายได้ชี้แจง ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๕

เสนอความเห็นให้ผู้แต่งตั้งพิจารณา โดยมีข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๖

สอบสวนให้แล้วเสร็จภายในเวลากำหนด ข้อ ๘ วรรคสี่ แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กำหนดว่า ในการแต่งตั้งคณะกรรมการให้กำหนดเวลาของการพิจารณาของกรรมการไว้ด้วย ดังนั้น ในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดก็ต้องระบุระยะเวลาในการดำเนินการของคณะกรรมการฯ ได้ด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จะกำหนดเวลาแล้วเสร็จภายใน ๖๐ วัน หรือ ๑๒๐ วัน แล้วแต่จะเห็นว่าการสอบข้อเท็จจริงแต่ละเรื่องมีความยากง่าย ยุ่งยาก หรือ ซับซ้อน มากน้อยเพียงใด

การดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๑. ตรวจสอบอำนาจหน้าที่ตามคำสั่งแต่งตั้ง
๒. ประชุมกำหนดแนวทางการสอบสวนและปฏิทินระยะเวลาการพิจารณา
๓. ทำหนังสือเชิญผู้เกี่ยวข้องมาให้การและให้ส่งเอกสารที่เกี่ยวข้อง
๔. แจ้งสิทธิก่อนดำเนินการสอบสวน
๕. ให้โอกาสเจ้าหน้าที่ที่ถูกสอบสวน ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม
๖. ลงลายมือชื่อ ตำแหน่ง และวันเดือนปี ทำயบันทึกรายงานผลการสอบสวน
๗. ขอยกเวลา หากการสอบสวนไม่แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
๘. สอบสวนให้แล้วเสร็จภายในกำหนดอายุความ
๙. รวบรวมเอกสาร/พยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
๑๐. ไม่รับฟัง พยานที่ยังไม่ได้ข้อยุติ พยานบอกเล่า พยานนอกสำนวน
๑๑. เสนอความเห็นว่ามีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ จำนวนเท่าใด
๑๒. ใช้ข้อกฎหมายในการวินิจฉัยความรับผิด

แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

กระทรวงการคลังได้กำหนดแนวทางการสอบข้อเท็จจริง การทำบันทึก และการรายงานผลเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเป็นการทั่วไป เพื่อให้การสอบสวนเป็นไปด้วย ความละเอียด รอบคอบ และครบถ้วนทุกประเด็น ดังนี้

ประเภทสำนวนการสอบสวนเป็น ๕ ประเภทดังนี้ คือ

๑. ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน	(ส.๑)
๒. ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ	(ส.๒)
๓. โจรกรรมหรือทรัพย์สินสูญหาย	(ส.๓)
๔. อาคารสถานที่ถูกเพลิงไหม้	(ส.๔)
๕. อุบัติเหตุ	(ส.๕)

๑. การทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน (ส.๑) มีหัวข้อการสอบสวนโดยสังเขป ดังนี้

- ๑) วันเวลา ที่เกิดการทุจริต
- ๒) ชื่อ ตำแหน่ง และ อำนาจหน้าที่ของผู้กระทำทุจริตในการปฏิบัติราชการโดยปกติ
- ๓) การกระทำ และพฤติการณ์ในการกระทำทุจริต
- ๔) ชื่อ ตำแหน่ง และอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่ร่วมงานหรือที่เกี่ยวข้อง ตลอดจน

ผู้บังคับบัญชาตามสายงาน

๕) รายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้งผู้บังคับบัญชาว่าตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหรือทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง พร้อมทั้งแผนภูมิประกอบเปรียบเทียบระหว่างแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง

๖) กฎหมายระเบียบข้อบังคับและคำสั่งเกี่ยวกับงานในหน้าที่นั้นๆ หรืองานที่ได้รับมอบหมายมีอย่างไร

- ๗) หลักและวิธีปฏิบัติโดยปกติของงานหรือกิจการนั้นเป็นอย่างไร

๘) หลักฐานและเอกสารที่ผู้ทุจริตได้กระทำ หรือหลักฐานที่ผู้ทุจริตจะต้องกระทำแต่ได้ละเว้นไม่กระทำ

๙) รายการและจำนวนเงินที่ทุจริต หรือขาดหายไป

๑๐) เอกสารแจ้งความร้องทุกข์ สำเนาสำนวนการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ตำรวจ พนักงานอัยการ และความเห็น (ถ้ามี) ตลอดจนการฟ้องคดี

๑๑) กรณีมีการระบุว่า ลายมือชื่อปลอม ได้มีการส่งหลักฐานให้ผู้ชำนาญของกองพิสูจน์หลักฐาน ตรวจสอบหรือไม่ ถ้าที่ขอรายงานผลการพิสูจน์ดังกล่าว

๑๒) การเรียกร้องหรือฟ้องคดีกับธนาคารผู้จ่ายเงิน (ถ้ามี)

๑๓) ในกรณีเป็นเรื่องเกี่ยวกับเช็ค ขอสำเนาเช็ค สำเนาใบเสร็จรับเงิน เอกสารประกอบการส่งจ่าย ผู้มีอำนาจสั่งจ่าย หลักฐานการได้รับชำระหนี้ และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๔) พฤติการณ์และกรณีแวดล้อมอื่นๆ เช่น ผู้ทุจริตเป็นคนชอบเล่นการพนัน ใช้เงินเกินฐานะแห่งจิตใจ ฯลฯ

๑๕) สำเนารายงานความเห็นของ สตง. หรือ เหตุที่ทำให้ทราบว่ามีการกระทำทุจริต (ถ้ามี)

๑๖) ความเห็นและผลการดำเนินการของ ปปช. ปปง. และ ผลการดำเนินคดีอาญา

๑๗) กรณีมีการกระทำทุจริตเกิดขึ้นหลายกรณี ให้แยกการสอบสวนเป็นรายกรณี พร้อมความเห็น ว่าผู้กระทำการทุจริตและผู้บังคับบัญชาจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ อย่างไร และเป็นจำนวนเงินเท่าใด

๑๘) บันทึกการให้ปากคำของผู้ที่เกี่ยวข้อง และ โดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ

ทั้งนี้ ****
- ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม
- ให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย
- โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

๑๙). กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหายมีผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องหลายคน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้อง และมีการโยกย้ายให้ระบुरายละเอียดช่วงเวลาที่แต่ละคนต้องรับผิดชอบ และจำนวนความเสียหายซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพร้อมแผนภูมิประกอบ

๒๐). ข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ

๒. ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ส.๒) หัวข้อการสอบสวนโดยสังเขป ดังนี้

๑) กฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี ข้อบังคับและคำสั่งที่เกี่ยวข้อง

๒) สำเนารายงานความเห็นของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน หรือที่ทำให้ทราบว่ามีการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ (ถ้ามี)

๓) ความเห็นและหรือผลการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน และผลการดำเนินคดีอาญา (ถ้ามี)

๓) ความเห็นและหรือผลการดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงินและผลการดำเนินคดีอาญา (ถ้ามี)

๔) กรณีกำหนดราคากลางสูงกว่าราคาค่าก่อสร้าง

- รายละเอียดแสดงวิธีคำนวณราคาแพคเตอร์เอฟ(ถ้ามี)

- แหล่งที่มาของราคาวัสดุที่ใช้กำหนดเป็นราคากลาง

- ราคาวัสดุแยกเป็นประเภท ชนิด พร้อมราคา

๕) กรณีไม่ปฏิบัติตามระเบียบพัสดุ

- ขั้นตอนดำเนินการก่อนมีการประกาศสอบราคา ประกวดราคาจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีพิเศษ หรือก่อนมีการตกลงราคา แล้วแต่กรณี

- ประกาศสอบราคา ประกวดราคา ฯลฯ

- รายชื่อคณะกรรมการที่แต่งตั้งตามระเบียบทุกคน

- รายละเอียดการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดรวมทั้งผู้บังคับบัญชาระบุชื่อและตำแหน่งว่าตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง และหรือทางปฏิบัติที่ถูกต้องควรเป็นอย่างไร เปรียบเทียบกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริงพร้อมแผนภูมิประกอบเปรียบเทียบระหว่างทางปฏิบัติที่ถูกต้องกับการกระทำที่เกิดขึ้นจริง

- รายงานผลการปฏิบัติงานและความเห็นของเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

ทุกคณะ

- หากมีการยกเลิกการสอบราคา ประกวดราคา ขอเหตุผลพร้อมหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

- ความเห็นของผู้สั่งซื้อ/สั่งจ้าง

๖) จำนวนเงินที่ถือว่าทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

๗) บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชูเชื้อ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

๘) กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหายมีผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องหลายคนซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องและหรือมีการโยกย้าย ให้ระบุรายละเอียดช่วงเวลาแต่ละคนต้องรับผิดชอบและจำนวนความเสียหายซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าวพร้อมแผนภูมิประกอบ

๙) ข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ

๓. คนร้ายกระทำโจรกรรม หรือ ทรัพย์สินสูญหาย(ส.๓)หัวข้อการสอบสวนโดยสังเขป ดังนี้

๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป และรายละเอียดของทรัพย์สินที่หาย

- วัน เวลาที่เกิดเหตุ

- เป็นทรัพย์สินชนิดใด ตั้งหรือเก็บรักษา ณ ที่ใด บริเวณที่ตั้งทรัพย์สินหรือสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินนั้น มีทรัพย์สินอื่นที่ไม่ได้ถูกลักไปอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้ามี อะไรบ้าง (อธิบายโดยละเอียดหรือแยกเป็นรายการ)

- รายการและมูลค่าของทรัพย์สินที่หายทั้งก่อนและหลังคำนวณค่าเสื่อมราคา

๒) อาคารและสถานที่เก็บทรัพย์สิน

- ลักษณะของอาคาร ทางเข้า ทางออก ร่องรอยที่คนร้ายเข้าและออก มีรั้วรอบขอบชิดหรือไม่อย่างไร แผนผังบริเวณอาคารหรือสถานที่เก็บรักษาทรัพย์สินที่สูญหาย

- พฤติการณ์ที่คนร้ายเข้าไปในอาคารและทำการลักทรัพย์อย่างไร (ถ้าไม่มีหลักฐานแน่นอน ก็ควรสันนิษฐาน)

- สถานที่เก็บทรัพย์สิน เป็นอะไร เช่น ตู้เล็ก ตู้ไม้ ฯลฯ และมีลักษณะอย่างไร มีลิ้นชัก หรือมีของอื่นเก็บรวมอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้ามี มีอะไรบ้าง ความมั่นคงแข็งแรงของที่เก็บทรัพย์สินนั้น เช่น เป็นตู้เหล็ก มีกุญแจ ฯลฯ และตั้งอยู่ในบริเวณในของอาคาร

- มีของอื่นที่ไม่หายเก็บรวมอยู่ในที่เก็บทรัพย์สินนั้นหรือไม่

- กุญแจอาคาร กุญแจสถานที่เก็บทรัพย์สิน เก็บรักษาไว้ที่ใด ผู้ใดเป็นผู้รับผิดชอบหรือเก็บรักษาและสูญหายหรือเสียหายไปในขณะเกิดเหตุหรือไม่

๓) ระเบียบ คำสั่ง และมาตรการในการป้องกันรักษาทรัพย์

- ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่เกี่ยวกับการป้องกันดูแลรักษาทรัพย์ที่กำหนดไว้
ไว้อย่างไร

- มีการจัดเวรยามหรือไม่ ถ้ามีจัดเวรยามไว้อย่างไร
- ใครมีหน้าที่อยู่เวรยามและตรวจเวรในระหว่างทรัพย์สินหาย หรือสันนิษฐาน
ว่าเป็นผู้มีหน้าที่เวรยามในระหว่างทรัพย์สินหาย ให้ระบุชื่อตำแหน่งและการปฏิบัติหน้าที่ของเวรยามเหล่านั้น
- เจ้าหน้าที่เวรยามและผู้ตรวจเวรได้ปฏิบัติอย่างไร หรือละเลยต่อหน้าที่
อย่างไร

- นอกจากเวรยามแล้วยังมีมาตรการอื่นที่ใช้สำหรับป้องกันอันตรายของ
ทรัพย์สินด้วยหรือไม่

- บันทึกการตรวจเวรยามในช่วงเวลาที่เกิดเหตุ

๔) บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้อง
รับผิด ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาส
โต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชู้เชิญให้สัญญา หรือ
กระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

๕) กรณีช่วงระยะเวลาที่เกิดความเสียหายมีผู้รับผิดชอบและเกี่ยวข้องหลายคนซึ่งมีการ
เปลี่ยนแปลงตำแหน่งผู้รับผิดชอบหรือที่เกี่ยวข้องและหรือมีการโยกย้าย ให้ระบุรายละเอียดช่วงเวลาแต่ละคน
ต้องรับผิดชอบและจำนวนความเสียหายซึ่งเกิดในช่วงระยะเวลาดังกล่าว พร้อมแผนภูมิประกอบ

๖) ข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ

๔. อาคารสถานที่ถูกเพลิงไหม้ (ส.๔) หัวข้อการสอบสวนโดยสังเขป ดังนี้

๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป

- วัน เวลาที่เกิดเพลิงไหม้
- ตัวอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ และลักษณะของอาคาร เช่น คอนกรีต เช่น
คอนกรีตเสริมเหล็ก ฯลฯ

- มูลค่าและรายการทรัพย์สินที่ถูกเพลิงไหม้แยกจากตัวอาคารที่ต้องซ่อมแซม

๒) การตรวจสอบสาเหตุ

- วัตถุประสงค์และร่องรอยที่เหลือจากเพลิงไหม้เพื่อนำมาสันนิษฐานว่าเกิดจาก
สาเหตุใด(ถ้าเป็นเพลิงไหม้จากที่อื่นที่เห็นชัดเจนแล้วลูกถามมาอาจจะไม่ต้องสอบปัญหานี้ก็ได้)

- ประจักษ์พยานที่เห็นเหตุการณ์เพลิงไหม้ก่อนจะมีลักษณะรุนแรง (ถ้ามี) ที่จะ
ชี้แจงว่าต้นเพลิงอยู่ตำแหน่งใด

๓) มาตรการในการป้องกันเพลิง

- มีการจัดเจ้าหน้าที่เวรรักษาการและดูแลสถานที่หรือไม่ อย่างไร
- ระเบียบหรือคำสั่งที่เกี่ยวกับการจัดเจ้าหน้าที่รักษาการดังกล่าวใครเป็นผู้วาง
ระเบียบ หรือออกคำสั่ง

- ได้มีการปฏิบัติหน้าที่เวรรักษาการอย่างไร หรือไม่ ในระหว่างเวลาเกิดเพลิงไหม้

๔) บุคคลที่เกี่ยวข้องที่เข้าทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่เป็นประจำหรืออยู่อาศัยในอาคารหลัง
นั้นสอบพฤติการณ์รายละเอียดในการทำงานหรือปฏิบัติหน้าที่ หรืออยู่ในอาคารหลังนั้นครั้งสุดท้ายก่อนเพลิงไหม้

๕ การร้องทุกข์ และการสอบสวนของพนักงานสอบสวน และความเห็นของเจ้าหน้าที่ กองพิสูจน์หลักฐาน หรือวิทยาการ ตลอดจนความเห็นของพนักงานอัยการ

๖) ข้อสันนิษฐานหรือข้อพิสูจน์สาเหตุที่เกิดเพลิงไหม้ อาจเป็นกรณีต่อไปนี้

- ไฟฟ้าช็อต มีผู้ใดกระทำโดยประมาทหรือไม่อย่างไร
- เป็นการลอบวางเพลิงหรือไม่ รู้ตัวและจับตัวผู้ต้องหาได้แล้วหรือไม่
- สาเหตุเกิดจากความประมาทของบุคคลหรือไม่ เช่น ทิ้งก้นบุหรี่ในที่ติดไฟง่าย ติดหลอดไฟฟ้าไว้ในที่อับและมีวัสดุที่ติดไฟได้ง่าย
- เหตุุนอกหรือการควบคุม เช่น พายุพัดแรง เสาไฟฟ้าโค่นลงมาทำให้สายไฟ เกิดลัดวงจรและสายไฟอยู่ใกล้อาคาร ฯลฯ

๗) บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้อง และโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิด ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการได้อันเป็นการล่องวง ชูเชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

๘) ข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ

๕. อุบัติเหตุ (ส.๕) หัวข้อการสอบสวนโดยสังเขป ดังนี้

๑) ข้อเท็จจริงทั่วไป

- วันเวลาเกิดเหตุ
- ชื่อ ยี่ห้อ และเลขทะเบียนรถ
- ชื่อผู้ขับ และฐานะตำแหน่ง
- ชื่อเจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาหรือผู้ควบคุมดูแลรถตลอดจนอำนาจหน้าที่
- รายการและมูลค่าของทรัพย์สินที่สูญหาย (ก่อนและหลังหักค่าเสื่อมราคา)
- มีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิตหรือไม่

๒) การตรวจสอบสาเหตุที่เกิดขึ้น

- ตรวจวัตถุพยาน เช่น คันชก คันส่ง พวงมาลัย เครื่องยนต์ ฯลฯ
- ร่องรอยล้อและเบรก ขอภาพถ่ายสี่ประกอบ (ถ้ามี)
- รถคู่กรณีมีหรือไม่ ถ้ามีจะต้องสอบสวนด้วย
- อัตราวิ่งของรถขณะเกิดเหตุ และก่อนหน้านั้นตลอดจนพฤติการณ์ที่เกี่ยวข้องอื่น
- สภาพของทางหรือพื้นถนน
- สาเหตุภายนอกที่เข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น คนวิ่งตัดหน้า สัตว์วิ่งตัดหน้า ฯลฯ
- ระยะห่างระหว่างรถคนหน้าและรถคันหลัง (ในกรณีที่เกิดเหตุชนท้าย)
- พฤติการณ์อื่นๆ

๓) สภาพของรถก่อนใช้

- ตรวจสอบสภาพก่อนใช้อย่างไรหรือไม่
- สภาพของรถเป็นอย่างไร เช่น เบรก พวงมาลัย ยาง และประวัติการ

บำรุงรักษา

๔) สภาพความเสียหายของรถหลังเกิดเหตุ

- การตรวจสอบสภาพความเสียหายของรถเปรียบเทียบกับอัตราวิ่งของรถว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เช่น ผู้ขับขี่รถให้ถ้อยคำว่าขับรถด้วยความเร็ว ๖๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง แต่สภาพของรถได้รับความเสียหายทั้งคัน หรือได้รับความเสียหายมากกว่าที่ควรจะเป็น ฯลฯ ขอภาพถ่ายประกอบ (ถ้ามี)

- กรณีมีรถคู่กรณี ต้องตรวจสอบสภาพความเสียหายของทั้งสองฝ่าย เช่น รถคันใดวิ่งด้านซ้าย รถคันใดวิ่งด้านขวา หรือวิ่งตามกันมาในทิศทางเดียวกัน ฯลฯ เกิดการเฉี่ยวชนกันอย่างไร ความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรถราชการและรถคู่กรณีสอดคล้องกับค่าให้การของฝ่ายใดมากกว่ากัน และฝ่ายใดน่าจะเป็นฝ่ายก่อให้เกิดความเสียหายมากกว่ากัน หรือต่างฝ่ายต่างก่อให้เกิดความเสียหายไม่ยิ่งหย่อนไปกว่ากัน ฯลฯ

๕) สภาพของพื้นที่ถนนหรือทางเป็นอย่างไร เช่น สภาพความกว้างของถนนและไหล่ถนน และใช้วิ่งรถได้กี่ช่องทาง ขอภาพถ่ายสี่ประกอบ (ถ้ามี)

๖) เมื่อเกิดอุบัติเหตุแล้วมีการแจ้งความต่อพนักงานสอบสวนหรือไม่ ถ้าไม่มีการแจ้งความขอทราบว่าเป็นเหตุใด จึงไม่แจ้งความ

๗) ถ้ามีผู้บาดเจ็บหรือเสียชีวิต มีการร้องทุกข์ และการสอบสวนของพนักงานสอบสวนหรือไม่พร้อมความเห็นของพนักงานอัยการ(ถ้ามี)

๘) ระเบียบข้อบังคับในการใช้รถอย่างไร

๙) นำรถไปใช้ในราชการหรือไม่ ถ้าไปใช้ในราชการ ขอหลักฐานแสดงการขอใช้รถที่ได้รับอนุญาตจากผู้บังคับบัญชา

๑๐) ผู้ขับขี่มีใบอนุญาตขับขี่หรือไม่ หรือได้ขับรถมาแล้วนานเท่าใด

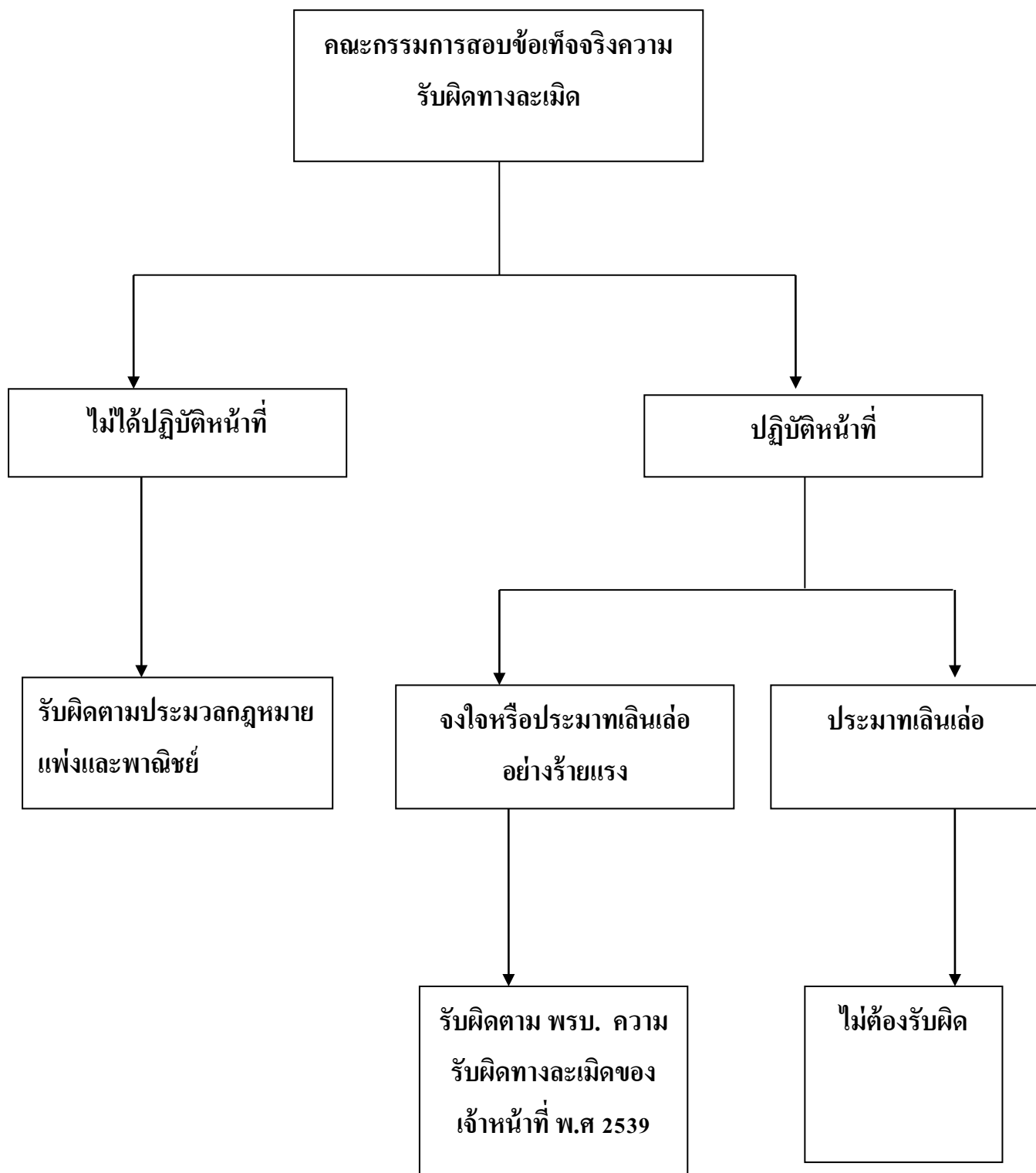
๑๑) สภาพแห่งจิตใจหรือสภาพแห่งร่างกายของผู้ขับเป็นอย่างไร เช่น ขับรถแล้วเป็นปกติขับรถในขณะที่มีเมามสุรา เคยเป็นโรคลมบ้าหมูหรือมีประวัติเป็นโรคหัวใจ หรือต้องขับรถติดต่อกันเป็นเวลานาน

๑๒) รายงานผลการตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ในร่างกายของผู้ขับขี่

๑๓) บุคคลภายนอกซึ่งเป็นผู้เสียหายฟ้องเรียกค่าเสียหายจากทางราชการหรือไม่ ผลคดีเป็นอย่างไร

๑๔) บันทึกการให้ปากคำของผู้เกี่ยวข้องและโดยเฉพาะผู้ที่จะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบหรืออาจจะต้องรับผิดชอบ ทั้งนี้ ต้องให้บุคคลดังกล่าวได้มีโอกาสที่จะทราบข้อเท็จจริงอย่างเพียงพอและเป็นธรรม และให้มีโอกาสโต้แย้งและแสดงพยานหลักฐานของตนด้วย โดยต้องมีได้กระทำการใดอันเป็นการล่อลวง ชู เชิญ ให้สัญญา หรือกระทำโดยมิชอบด้วยประการอื่น

สรุปขั้นตอนการดำเนินการของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๑.๓ การวินิจฉัยสั่งการของผู้สั่งแต่งตั้ง

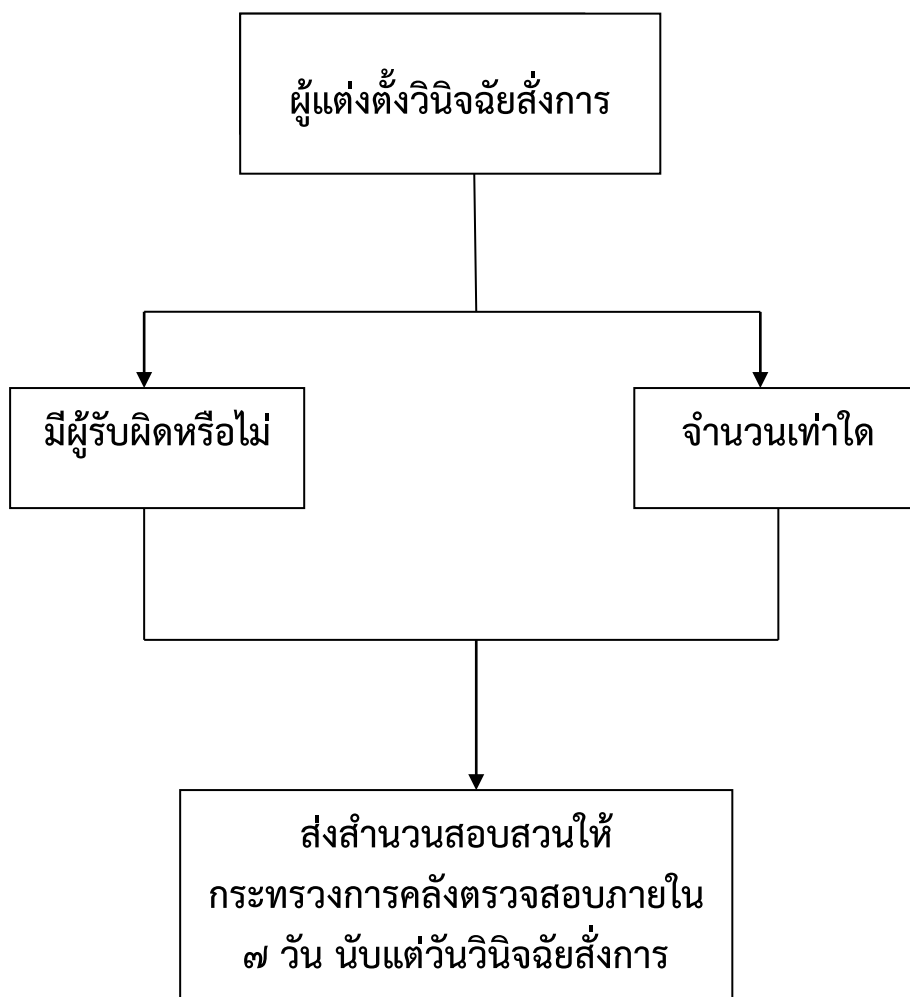
ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเห็นว่า ส่วนงานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดยังมีข้อบกพร่องในประเด็นใดหรือมีบางประเด็นที่ผู้แต่งตั้งเห็นควรให้คณะกรรมการพิจารณาทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติมได้และผู้แต่งตั้งต้องกำหนดระยะเวลาที่จะให้คณะกรรมการรายงานผลการสอบสวนเพิ่มเติมหรือผลการทบทวนไปให้ด้วย หากมีผู้ต้องรับผิดชอบผู้แต่งตั้งต้องคำนึงถึงอายุความในการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการด้วย เช่น อายุความ ๑ ปี ๒ ปี หรือ ๑๐ ปี

ในกรณีที่ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการเห็นว่า ส่วนงานการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้เสนอความเห็น ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว หรือเห็นว่าคณะกรรมการได้ทบทวนความเห็นหรือสอบสวนเพิ่มเติมเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้แต่งตั้งจะเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการว่าการกระทำละเมิดเรียบร้อยแล้ว ผู้แต่งตั้งจะเป็นผู้วินิจฉัยสั่งการว่าการกระทำละเมิดที่เกิดขึ้นมีผู้รับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนหรือไม่ และเป็นจำนวนเท่าใด โดยใช้หลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕ และ มาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาว่ามีเจ้าหน้าที่ผู้ใดจะต้องรับผิดชอบใช้ค่าสินไหมทดแทนและจะต้องชดใช้เป็นจำนวนเท่าใด

ในการวินิจฉัยสั่งการ ผู้แต่งตั้งมีอำนาจวินิจฉัยได้โดยไม่ต้องผูกมัดกับความเห็นของคณะกรรมการโดยมีความเห็นเป็นอย่างอื่นได้ เช่น อาจจะมีความเห็นให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบมากขึ้นหรือน้อยลง หรือ ไม่ต้องรับผิดชอบเลยก็ได้ ซึ่งเป็นดุลพินิจของผู้สั่งแต่งตั้งที่กระทำได้

เมื่อผู้แต่งตั้งได้มีคำวินิจฉัยสั่งการแล้ว ให้ส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่วินิจฉัยสั่งการเว้นแต่เป็นเรื่องที่กระทรวงการคลังประกาศกำหนดว่าไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังทราบ

สรุปขั้นตอนการดำเนินการของผู้แต่งตั้งวินิจฉัยสั่งการ

๑.๔ การตรวจสอบของกระทรวงการคลังและการแจ้งผลให้หน่วยงานของรัฐบาลทราบ

เมื่อกระทรวงการคลังได้รับสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดหน่วยงานของรัฐที่ส่งมาให้กระทรวงการคลังตรวจสอบตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๑๗ แล้ว กระทรวงการคลังจะดำเนินการตรวจสอบแจ้งการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นทราบ ซึ่งในการแจ้งผลของกระทรวงการคลังจะมีทั้งกรณี queen และไม่เห็นพ้องด้วยกับความเห็นของหน่วยงานของรัฐที่ส่งมาให้ตรวจสอบ แต่ในกรณีที่กระทรวงการคลังแจ้งผลให้ทราบนั้น หากหน่วยงานของรัฐนั้นเป็นราชการส่วนกลางหรือราชการส่วนภูมิภาคก็ต้องปฏิบัติตามความเห็นของกระทรวงการคลังทั้งตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดและจำนวนค่าสินไหมทดแทนโดยไม่อาจพิจารณาเป็นอย่างอื่นได้

เมื่อกระทรวงการคลังได้แจ้งผลการพิจารณาให้หน่วยงานของรัฐทราบแล้วหากเป็นกรณีที่มาเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดเนื่องจากการกระทำละเมิดในการปฏิบัติหน้าที่หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นต้องดำเนินการออกคำสั่งตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙

มาตรา ๑๒ บัญญัติว่า “ ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนที่หน่วยงานของรัฐได้ใช้ให้แก่ผู้เสียหายตามมาตรา ๘ หรือในกรณีที่เจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเนื่องจากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐตามมาตรา ๑๐ ประกอบกับมาตรา ๘ ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินดังกล่าวภายในเวลาที่กำหนด ”

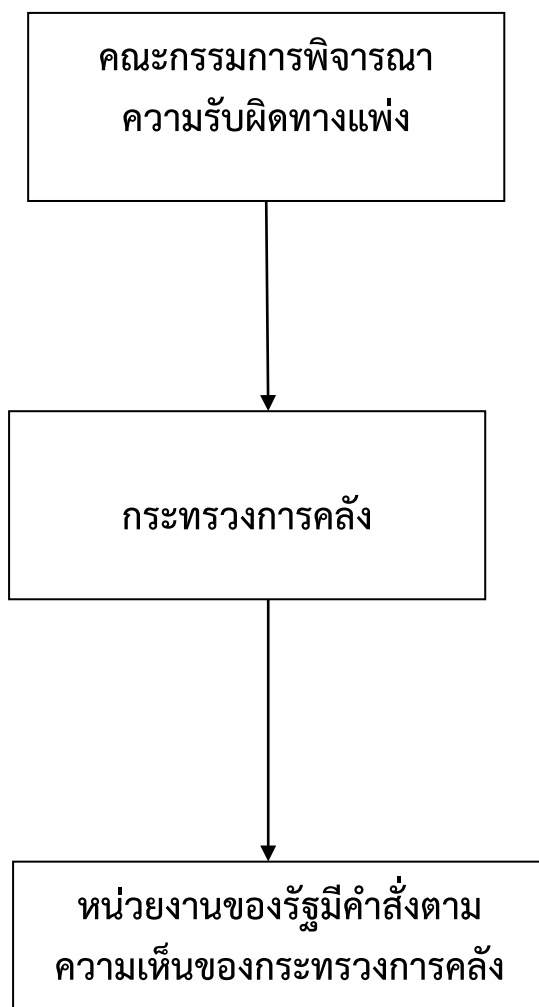
ในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อทางราชการในการปฏิบัติหน้าที่โดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ อันเป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่จะต้องรับผิดชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่หน่วยงานของรัฐที่ตนกระทำละเมิด การเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าว มาตรา ๑๒ กำหนดให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐมีอำนาจออกคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามจำนวนที่หน่วยงานของรัฐกำหนดภายในเวลาที่ได้กำหนดไว้โดยที่คำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ดังกล่าวชดใช้ค่าสินไหมทดแทนถือว่าเป็นคำสั่งทางปกครองตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ซึ่งหากถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วนหน่วยงานของรัฐจะต้องมีหนังสือเตือนให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระเงินภายในระยะเวลาที่กำหนด หากเจ้าหน้าที่ดังกล่าวไม่ปฏิบัติตามคำเตือนหน่วยงานของรัฐต้องใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึดหรืออายัดทรัพย์สินของเจ้าหน้าที่ดังกล่าวและขายทอดตลาดเพื่อนำเงินมาชำระให้ต่อทางราชการให้ครบถ้วนได้ ตามมาตรา ๕๗ แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

“หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ” ตามมาตรา ๑๒ หมายถึงหัวหน้าหน่วยงานของรัฐที่เสียหายจากการทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ สำหรับในกรณีที่เจ้าหน้าที่ได้กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐโดยมิใช่การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งการเรียกร้องค่าสินไหมทดแทนจากเจ้าหน้าที่นั้น มาตรา ๑๐ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บัญญัติให้บังคับตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งหากเจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ยินยอมชำระตามคำสั่งที่หน่วยงานของรัฐเรียกให้ชดใช้หน่วยงานของรัฐแห่งนั้นจะต้องใช้สิทธิดำเนินการฟ้องร้องต่อศาลยุติธรรม เนื่องจากคำสั่งของหน่วยงานของรัฐที่เรียกให้ชดใช้ดังกล่าวไม่ใช่คำสั่งทางปกครอง ตามมาตรา ๑๒ และไม่สามารถใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้

ถ้าในกรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดถึงแก่ความตาย หน่วยงานของรัฐไม่อาจที่จะใช้มาตรการบังคับทางปกครอง แต่หน่วยงานก็มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลได้

การดำเนินการตามข้อ ๑๘ คือ เมื่อกระทรวงการคลังมีความเห็นเป็นประการใดแล้วผู้แต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดจะต้องมีความเห็นตามกระทรวงการคลังทั้งตัวบุคคลผู้ต้องรับผิดชอบและจำนวนค่าเสียหาย และให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายที่เป็น กระทรวง ทบวง กรม และราชการส่วนภูมิภาค แจ้งคำสั่งนั้นให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ แต่อย่าให้ขาดอายุความหนึ่งปีนับแต่วันที่ผู้แต่งตั้งแจ้งคำสั่งให้ผู้รับผิดชอบใช้คำสั่งใหม่ทดแทนว่าเป็นการวินิจฉัยสั่งการที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายและก่อให้เกิดความเสียหายแก่หน่วยงานของรัฐ ผู้ที่วินิจฉัยสั่งการ

สรุปขั้นตอนการพิจารณาของกระทรวงการคลัง
โดยคณะกรรมการพิจารณาความรับผิดทางแพ่ง

๑.๕ การอุทธรณ์คำสั่งเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทน

ระยะเวลาการอุทธรณ์ ตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ไม่มีการกำหนดเรื่องของขั้นตอนและระยะเวลาการอุทธรณ์ไว้โดยเฉพาะ ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ คือจะต้องอุทธรณ์ภายในระยะเวลา ๑๕ วัน นับแต่ได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าวตามมาตรา ๔๔^๓ หากผู้ออกคำสั่งไม่ได้แจ้งสิทธิอุทธรณ์ต่อผู้ใดภายในระยะเวลาเท่าใดแล้วระยะเวลาการอุทธรณ์ของเจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะขยายออกเป็นหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นได้รับคำสั่งทางปกครองตามมาตรา ๔๕ การพิจารณาอุทธรณ์โดยไม่ชักช้าแต่ต้องไม่เกิน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้ไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว อายุความที่เจ้าหน้าที่จะต้องไปฟ้องศาลปกครองมีกำหนด ๙๐ วัน นับแต่วันที่รู้ผลพิจารณาอุทธรณ์คำสั่ง

๑.๖ การใช้มาตรการบังคับทางปกครอง

คำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ผู้ชำระเงิน ถ้าถึงกำหนดแล้วไม่มีการชำระโดยถูกต้องครบถ้วน ให้เจ้าหน้าที่มีหนังสือเตือนให้ผู้นั้นชำระภายในระยะเวลาที่กำหนดแต่ต้องไม่น้อยกว่าเจ็ดวัน ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำเตือน เจ้าหน้าที่อาจใช้มาตรการบังคับทางปกครองโดยยึด หรืออายัดทรัพย์สินของผู้นั้นขายทอดตลาดเพื่อชำระเงินให้ครบถ้วน

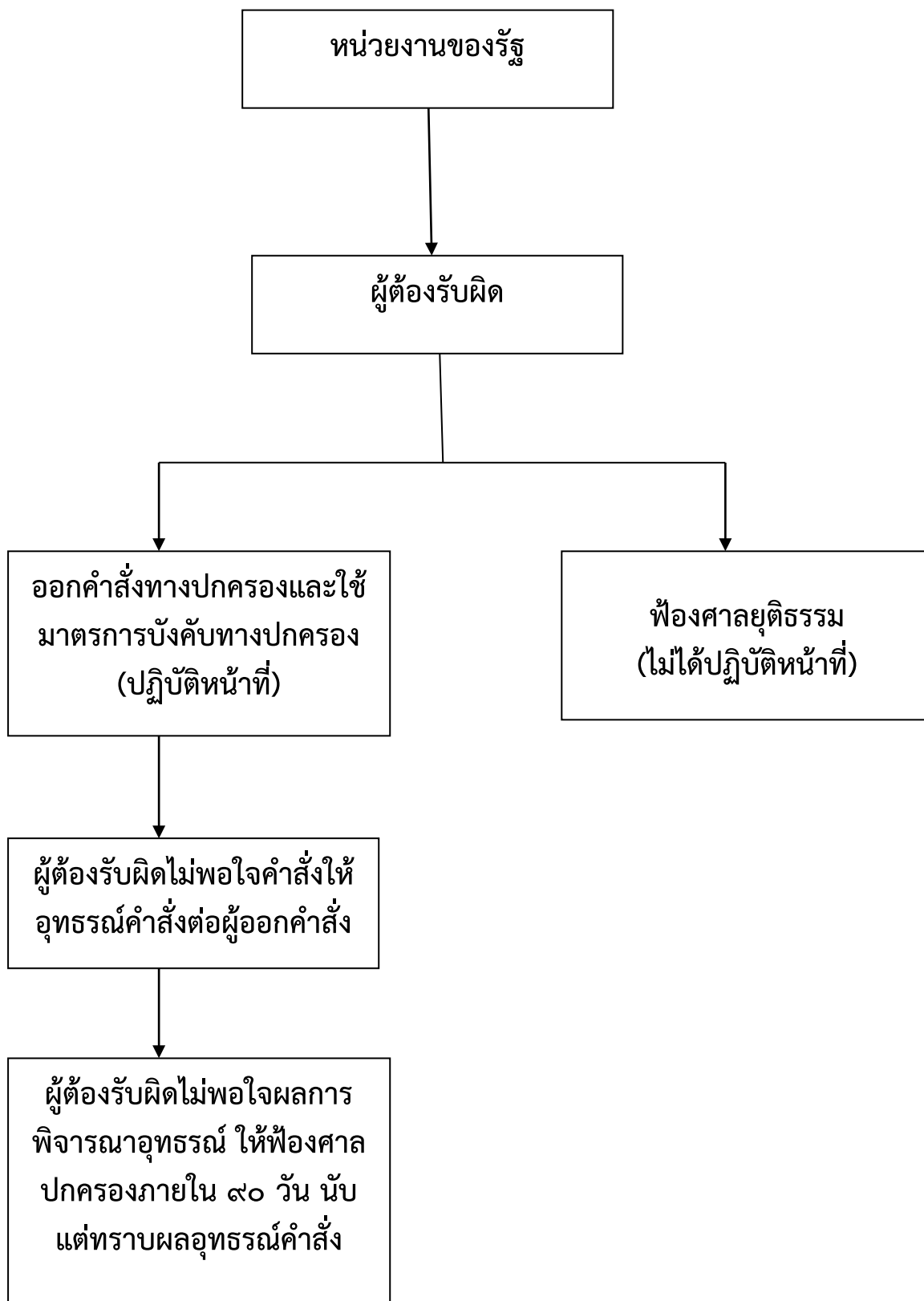
วิธีการยึด อายัดและขายทอดตลาดทรัพย์สินให้ปฏิบัติตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม ส่วนผู้มีอำนาจสั่งยึดหรืออายัดขายทอดตลาดให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

กรณีเจ้าหน้าที่ผู้กระทำละเมิดเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากตำแหน่ง หน่วยงานของรัฐยังคงมีสิทธิเรียกให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนได้ตามมาตรา ๑๐ ประกอบ มาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ และคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นคำสั่งทางปกครองที่กำหนดให้ชำระเงินเมื่อเจ้าหน้าที่ไม่ชำระเงินตามคำสั่ง หน่วยงานของรัฐย่อมใช้มาตรการบังคับทางปกครองได้แม้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นจะเกษียณอายุราชการหรือพ้นจากตำแหน่งไปแล้วก็ตาม

³ มาตรา 44 บัญญัติว่า “ภายใต้บังคับมาตรา 48 ในกรณีที่คำสั่งทางปกครองใดไม่ได้ออกโดยรัฐมนตรี และไม่มีกฎหมายกำหนดขั้นตอนอุทธรณ์ภายในฝ่ายปกครองไว้เป็นการเฉพาะ ให้คู่กรณีอุทธรณ์คำสั่งทางปกครองนั้น โดยยื่นต่อเจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับแจ้งคำสั่งดังกล่าว “

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือโดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมายที่อ้างอิงประกอบด้วย การอุทธรณ์ไม่เป็นเหตุให้ทุเลาการบังคับตามคำสั่งทางปกครอง เว้นแต่จะมีการสั่งให้ทุเลาการบังคับคดีตามมาตรา 56 วรรคหนึ่ง

สรุปขั้นตอนการออกคำสั่งให้ผู้กระทำละเมิดชดใช้

๑.๗ การชดใช้ค่าเสียหาย

การชดใช้เงินหรือทรัพย์สิน

๑) ในกรณีความเสียหายเกิดแก่เงิน ให้ใช้เป็นเงินแต่เพียงอย่างเดียว

๒) ในกรณีที่ความเสียหายมิได้เกิดแก่เงินจะดำเนินการต่อไปนี้แทนการชำระเงินก็ได้

ก. ชดใช้เป็นทรัพย์สินอย่างเดียวกันโดยมีสภาพ คุณภาพ ปริมาณ และลักษณะเดียวกันกับทรัพย์สินที่สูญหายและใช้งานแทนได้ เช่นเดียวกับทรัพย์สินที่สูญหายหรือเสียหาย โดยทำสัญญายินยอมชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเป็นทรัพย์สินดังกล่าว

ข. ซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สินที่ชำรุดเสียหายให้คงสภาพเดิมโดยทำสัญญาว่าจะจัดการให้ทรัพย์สินคงสภาพเหมือนเดิมภายในเวลาไม่เกิน ๖ เดือน

โดยการชดใช้หรือซ่อมแซมหรือบูรณะทรัพย์สิน ตามข้อ ก. และ ข. ต้องมีการตรวจรับตามระเบียบว่าด้วยการพัสดุ แต่หากมีการทำสัญญายินยอมชดใช้หรือจะจัดการให้ทรัพย์สินคงสภาพเดิมต้องจัดให้มีผู้ค้ำประกัน และวางหลักประกันด้วยก็ได้

กรณีมีการชดใช้แตกต่างจากข้อ ก. และ ข. ต้องได้รับความเห็นชอบจากกระทรวงการคลังก่อนซึ่งในทางปฏิบัติของการชดใช้ความเสียหายของทรัพย์สิน ผู้รับผิดชอบส่วนใหญ่จะขอชดใช้เป็นเงินแทนการชดใช้ตัวทรัพย์สิน กระทรวงการคลังโดยกรมบัญชีกลางก็จะพิจารณาคำนวณค่าเสียหายของทรัพย์สินเพื่อเรียกให้ชดใช้เป็นรายกรณีตามลักษณะและคุณสมบัติของทรัพย์สิน ดังนั้น กระทรวงการคลังจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่ต้องเรียกชดใช้ตามความรับผิดชอบทางละเมิดให้หน่วยงานของรัฐถือปฏิบัติเป็นมาตรฐานเดียวกันเพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถคำนวณหามูลค่าทรัพย์สินที่จะเรียกชดใช้ภายใต้เกณฑ์ที่เหมาะสม^๔

การผ่อนชำระเงิน

ในกรณีเจ้าหน้าที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแต่ปรากฏว่าเจ้าหน้าที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้ให้หน่วยงานของรัฐที่เสียหายพิจารณาผ่อนผันตามความเหมาะสมภายใต้หลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ปัจจุบันมีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ของเจ้าหน้าที่ ลงวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๔๕^๕ วางหลักเกณฑ์การผ่อนชำระเงินไว้โดยสรุปได้ ดังนี้

๑) ต้องมิใช่กรณีเกิดจากการทุจริตของเจ้าหน้าที่และเป็นกรณีที่ขอผ่อนชำระเต็มจำนวนที่ต้องรับผิด

๒) ให้หน่วยงานของรัฐพิจารณาผ่อนผันและกำหนดจำนวนเงินที่ต้องผ่อนชำระเป็นรายเดือนตามความเหมาะสม โดยคำนึงถึงรายได้ ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพตามฐานานุรูปความรับผิดชอบตามกฎหมายหรือศีลธรรมอันดี และพฤติการณ์แห่งคดี ภายใต้เงื่อนไข ดังนี้

- ถ้าผ่อนชำระภายในเวลา ๑ ปี ไม่คิดดอกเบี้ยระหว่างการผ่อนชำระ

- วงเงินไม่เกิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนภายในเวลา

ไม่เกิน ๕ ปี

- วงเงินเกินกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท ให้ผ่อนไม่ต่ำกว่าร้อยละ ๒๐ ของเงินเดือนภายในเวลา

ไม่เกิน ๑๐ ปี

^๔ หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. 1507.2/ว 81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545

^๕ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค 0406.3/ว.115 ลงวันที่ 18 พฤศจิกายน 2545

อนึ่ง หลักเกณฑ์การผ่อนชำระหนี้ดังกล่าว ใช้สำหรับกรณีเจ้าหน้าที่กระทำด้วยความจงใจ หรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ซึ่งต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ แต่หากเป็นกรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทที่ได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ซึ่งไม่สามารถชำระหนี้ดังกล่าวคืนแก่ทางราชการได้ในคราวเดียวกันและขอผ่อนชำระ ต้องใช้หลักเกณฑ์ตามประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง หลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับการผ่อนชำระหนี้ กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือทายาทได้รับเงินเกินสิทธิหรือได้รับเงินไปโดยไม่มีสิทธิ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๔๖^๖ และหากเป็นกรณีผู้รับเบี้ยหวัดบำนาญได้รับเงิน ช.ค.บ. เกินสิทธิสาเหตุเกิดจากการเบิกจ่ายคลาดเคลื่อน ในการรับเบี้ยหวัดบำนาญต่างสังกัด สามารถผ่อนชำระหนี้ได้โดยงดเว้นดอกเบี้ยระหว่างผ่อนชำระ^๗

การคิดดอกเบี้ย

กรณีส่วนราชการได้เรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้เงินคืนภายในกำหนดเวลา แต่เจ้าหน้าที่ผู้นั้นไม่ได้ชดใช้เงินตามกำหนดเวลาดังกล่าว กระทรวงการคลังจึงกำหนดหลักเกณฑ์การคิดดอกเบี้ย กรณีที่เจ้าหน้าที่ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ สรุปได้ ดังนี้^๘

- ๑) เมื่อส่วนราชการได้มีคำสั่งเรียกให้เจ้าหน้าที่ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนภายในกำหนดระยะเวลาอันสมควรแล้ว หากไม่ชำระหนี้ดังกล่าวภายในระยะเวลาที่กำหนดให้เรียกดอกเบี้ยตั้งแต่วันที่ผิดนัด
- ๒) กรณีเจ้าหน้าที่ตั้งใจทุจริตยักยอกเงินหรือทรัพย์สินของทางราชการและมีมูลความผิดทางอาญาด้วย ให้ส่วนราชการเรียกให้เจ้าหน้าที่ผู้นั้นชำระดอกเบี้ยของเงินหรือทรัพย์สินที่ต้องชดใช้ตั้งแต่วันที่กระทำการทุจริต
- ๓) กรณีการกระทำละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่มีใช้การกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้รับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ โดยให้เรียกดอกเบี้ยตามสิทธิของเจ้าหนี้ตั้งแต่วันที่ทำละเมิด

๒. กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก

ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ กรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอกให้บังคับใช้เฉพาะกับหน่วยงานของรัฐตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ บางประเภทเท่านั้น ได้แก่ กระทรวง ทบวง กรม หรือส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม ราชการส่วนภูมิภาค ยกเว้นราชการส่วนท้องถิ่น รัฐวิสาหกิจที่จัดตั้งขึ้นโดยพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกา หรือหน่วยงานของรัฐตามกฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการตั้งแต่หน่วยงานของรัฐได้รับรายงานว่าเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความเสียหายต่อบุคคลภายนอกเนื่องมาจากการกระทำในการปฏิบัติหน้าที่ราชการ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด การส่งสำนวนการสอบสวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ รวมถึงการพิจารณาในส่วนของกระทรวงการคลัง ทำนองเดียวกับกรณีเจ้าหน้าที่กระทำละเมิดต่อหน่วยงานของรัฐ การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามข้อ ๓๓ นั้น หมายความว่าถึง การปฏิบัติตามข้อ ๓๑ ประกอบกับข้อ ๘ ถึงข้อ ๒๐ ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์ความรับผิด

⁶ หนังสือกรมบัญชีกลางที่ กค ๐406.3/ว332 ลงวันที่ 3 พฤศจิกายน 2546

⁷ หนังสือกระทรวงการคลัง ด่วนที่สุด ที่ กค ๐410.2/ว 29 ลงวันที่ 22 กรกฎาคม 2551

⁸ หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค ๐418.7/ว.105 ลงวันที่ 24 ตุลาคม 2545

ผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ การส่งสำนวนให้กระทรวงการคลังตรวจสอบจะกระทำเฉพาะกรณีที่หน่วยงานของรัฐเห็นสมควรให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น เนื่องจากมีความเสียหายแก่ทรัพย์สินของรัฐซึ่งกระทรวงการคลังมีหน้าที่กำกับดูแลรับผิดชอบที่เกิดขึ้น แต่ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐมีคำสั่งไม่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำขอของบุคคลภายนอกเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังไม่มี ความเสียหายเกิดขึ้น กระทรวงการคลังจึงไม่มีหน้าที่ตรวจสอบสำนวนการสอบข้อเท็จจริงในกรณีดังกล่าว^๙

๒.๑ การชดใช้ค่าเสียหายให้แก่บุคคลภายนอก

ในกรณีที่ผู้เสียหายยื่นคำขอให้หน่วยงานของรัฐชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้หน่วยงานของรัฐที่ได้รับคำขอพิจารณาดำเนินการต่อไปโดยเร็ว โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดเพื่อพิจารณาว่าต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนตามคำขอดังกล่าวหรือไม่ หากเป็นกรณีที่ต้องชดใช้ให้ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงการคลังกำหนด ปัจจุบันมีประกาศกระทรวงการคลัง เรื่องหลักเกณฑ์การชดใช้ค่าสินไหมทดแทน กรณีเจ้าหน้าที่ของรัฐกระทำละเมิดต่อบุคคลภายนอก ลงวันที่ ๓ ตุลาคม ๒๕๕๔ วางหลักเกณฑ์ไว้สรุปได้ดังนี้

๑) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหาย หรือสูญหายแก่ทรัพย์สิน ถ้าความเสียหายเกิดแก่เงินให้ใช้เป็นเงินตามจำนวนความเสียหายที่เกิดขึ้น ถ้าเป็นความเสียหายเกิดแก่ทรัพย์สินอื่นให้ใช้ราคาสุทธิหลังหักค่าเสื่อมราคาแล้ว หรือใช้ค่าซ่อมเพื่อให้ทรัพย์สินนั้นกลับคืนสู่สภาพเดิมโดยมีหลักฐาน เช่น ภาพถ่ายของทรัพย์สินที่เสียหาย ค่าซ่อมตามใบเสร็จรับเงินของบริษัท ห้างหรือร้านที่ทำการซ่อม และใบกำกับภาษี เป็นต้น และให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมีหน้าที่กำหนดจำนวนเงินค่าสินไหมทดแทนเพื่อ ความเสียหายหรือสูญหายแก่ทรัพย์สินนั้นตามความเหมาะสมและเป็นธรรม แล้วนำเสนอให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้งพิจารณาสั่งการต่อไป ทั้งนี้ ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินเพื่อให้ได้ราคาทรัพย์สินสุทธิ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนดในการเรียกให้ผู้ต้องรับผิดชอบชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการโดยอนุโลม^{๑๐}

๒) ค่าสินไหมทดแทนเพื่อความเสียหายแก่ร่างกายหรือชีวิต

- ค่ารักษาพยาบาลเท่าที่จ่ายจริงไม่เกิน ๕๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขาดประโยชน์ทำมาหาได้ในระหว่างเจ็บป่วย

ทั้งนี้ ให้หัวหน้าหน่วยงานของรัฐเจ้าของงบประมาณที่ต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนพิจารณาให้ความเห็นชอบภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานผลการสอบสวน พร้อมทั้งแจ้งผลการพิจารณาวินิจฉัยแก่ผู้ยื่นคำขอทราบโดยเร็ว จากนั้นให้เบิกจ่ายเงินเพื่อชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่ผู้ยื่นคำขอภายใน ๗ วัน นับแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอตอบรับผลการวินิจฉัย กรณีผู้ยื่นคำขอยังไม่พอใจในผลการวินิจฉัยมีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลยุติธรรมหรือศาลปกครองที่มีอำนาจพิจารณาคดีภายใน ๙๐ วัน นับตั้งแต่วันที่ผู้ยื่นคำขอได้รับแจ้งผลการวินิจฉัย

การชดใช้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อการละเมิดนั้นมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้ถูกกระทำละเมิดกลับคืนสู่สภาพเดิมได้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ ส่วนสิทธิของข้าราชการและลูกจ้างหน่วยงานของรัฐในการที่จะเบิกค่ารักษาพยาบาลนั้นเป็นสวัสดิการที่หน่วยงานของรัฐจัดให้แก่ข้าราชการและลูกจ้างที่ปฏิบัติงานให้แก่ตนซึ่งเป็นสิทธิคนละส่วนและมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกับความเสียหายในเรื่องละเมิด โดยในกรณีทั่วไปผู้กระทำละเมิดยังคงต้อง

^๙ คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 370/2544

¹⁰ หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค 0507.2/ว.81 ลงวันที่ 27 สิงหาคม 2545

รับผิดชอบในผลของการกระทำละเมิดนั้นเต็มจำนวนค่าเสียหายที่เกิดจากการละเมิดนั้นจะนำค่ารักษาพยาบาลที่ได้รับในส่วนนี้มาหักออกจากค่าสินไหมทดแทนอันจะพึงได้รับจากการกระทำละเมิดไม่ได้^{๑๑}

๒.๒ การไล่เบียด

ในกรณีหน่วยงานของรัฐต้องรับผิดชอบต่อบุคคลภายนอกในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่นั้น ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่จะมีหรือไม่ เพียงใดเป็นกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะพิจารณาไล่เบียดเอาจากเจ้าหน้าที่ในภายหลัง ซึ่งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ผู้แต่งตั้งและกระทรวงการคลังจะต้องพิจารณาด้วยว่าจะมีการไล่เบียดหรือไม่ หรือจะไล่เบียดให้ชัดใช้เพียงใด

หากเจ้าหน้าที่ได้ชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้แก่บุคคลภายนอกไปก่อนแล้วโดยการพิจารณาเป็นที่ยุติว่าเจ้าหน้าที่มิได้กระทำการนั้นไปโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง เจ้าหน้าที่ก็มีสิทธิไล่เบียดให้หน่วยงานของรัฐชัดใช้ค่าสินไหมทดแทนดังกล่าวได้ในภายหลัง

๒.๓ การดำเนินคดี

ในกรณีที่ผู้เสียหายฟ้องคดีต่อศาล ให้หน่วยงานของรัฐประสานงานกับสำนักงานอัยการสูงสุดเพื่อเตรียมการต่อสู้คดีและหากผลการพิจารณาในเบื้องต้นปรากฏว่าความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่มิได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ให้เรียกเจ้าหน้าที่ผู้นั้นเข้ามาเป็นคู่ความในคดีแต่หากความเสียหายเกิดจากเจ้าหน้าที่ได้กระทำในการปฏิบัติหน้าที่ จะต้องไม่มีการเรียกเจ้าหน้าที่เข้ามาเป็นคู่ความและถ้าผู้เสียหายได้ฟ้องเจ้าหน้าที่ต่อศาลก่อนแล้ว ให้พนักงานอัยการแถลงต่อศาลเพื่อให้เจ้าหน้าที่มีโอกาสพ้นจากการเป็นคู่ความในคดีและให้ช่วยเหลือทางคดีแก่เจ้าหน้าที่ในระหว่างนั้นด้วย

สำหรับการเบิกจ่ายเงินค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เช่น ค่าซ่อมแซมทรัพย์สินที่ได้รับความเสียหาย ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีและค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับค่าสินไหมทดแทน ให้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการเบิกจ่ายเงินเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการบริหารงานของส่วนราชการ พ.ศ. ๒๕๔๔^{๑๒}

¹¹ คำวินิจฉัยคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 669/2551

¹² หนังสือกรมบัญชีกลาง ด่วนที่สุด ที่ กค 0409.7/ว.205 ลงวันที่ 25 พฤษภาคม 2549

ภาคผนวก

(ส.ล.๑)

บันทึกการสอบสวน
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
ตามคำสั่ง (หน่วยงาน) ที่ .../...

เรื่อง.....

สถานที่

วันที่ ... เดือน.....พ.ศ.

ข้าพเจ้า.....อายุ.....ปี.....เชื้อชาติ.....

สัญชาติ.....ศาสนา.....อาชีพ.....

อยู่บ้านเลขที่ตรอก/ซอย.....ถนน.....

แขวง.....เขต.....จังหวัด.....โทร.....

สถานที่ทำงาน.....ตั้งอยู่เลขที่แขวง.....

เขต.....จังหวัด.....โทร.....

บัตรประจำตัว.....เลขประจำตัวประชาชน.....

ออกให้โดย.....เมื่อวันที่เดือน.....พ.ศ.....

หมดอายุวันที่เดือน.....พ.ศ.....

ข้าพเจ้าขอให้ถ้อยคำด้วยความสมัครใจและสัตย์จริง ดังนี้

๑.....

๒.....

๓.....

๔.....

ข้าพเจ้าขอรับรองว่า

ก. คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้แจ้งให้ทราบว่า ข้าพเจ้ามีสิทธิชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรม รวมทั้งการให้ถ้อยคำตามบันทึกการสอบสวนฉบับนี้อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้

ข. คณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมิได้ทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็นการล่อลวงหรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญาเพื่อจูงใจให้ข้าพเจ้าให้ถ้อยคำอย่างไร

ค. ข้าพเจ้าได้อ่านบันทึกการสอบสวนฉบับนี้ โดยตลอดแล้ว ขอรับรองว่าถูกต้องตรงตามที่ให้ถ้อยคำไว้ จึงลงลายมือชื่อไว้เป็นหลักฐาน

ลงชื่อ.....ผู้ให้ถ้อยคำ
(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....ผู้พิมพ์/ผู้บันทึก
(.....)

แบบบันทึกการสอบสวน (สส.๑)

ให้ใช้แบบบันทึกการสอบสวน(สส.๑) สำหรับบันทึกการให้ถ้อยคำของเจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้อง โดยก่อนดำเนินการสอบสวน คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีหน้าที่ต้องแจ้งสิทธิให้บุคคลผู้จะให้ถ้อยคำทราบ ดังนี้

๑) ผู้ให้ถ้อยคำมีสิทธิชี้แจงข้อเท็จจริงและโต้แย้งแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอ

๒) คำถามที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะถามต่อไปนี้ ผู้ให้ถ้อยคำจะตอบหรือไม่ตอบก็ได้ ถ้าคำถามใดไม่ตอบ ขอให้ให้เหตุผลสั้นๆ เพื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะได้บันทึกไว้ รวมทั้งการให้ถ้อยคำตามบันทึกการสอบสวนฉบับนี้อาจใช้เป็นพยานหลักฐานในชั้นศาลได้

๓) คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดมีได้ทำหรือจัดให้ทำการใดๆ ซึ่งเป็น ล่อลวงหรือขู่เข็ญ หรือให้สัญญาเพื่อจูงใจให้ผู้ให้ถ้อยคำให้ถ้อยคำอย่างไรๆ

สำหรับคำถามอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จะเห็นสมควร และสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

รายงานผลการสอบสวน
คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
ตามคำสั่ง.....(หน่วยงาน).....ที่/.....
ลงวันที่ เดือน.....พ.ศ.

สถานที่

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

๑. ประเภทสำนวน.....
๒. เรื่อง.....
๓. ส่วนราชการ.....
๔. วันเวลาที่เกิดเหตุ วันที่เดือน.....พ.ศ.เวลา.....น
๕. สถานที่เกิดเหตุ.....
๖. สาระสำคัญในข้อเท็จจริงบางประการ
 - ๑) ผู้กระทำความเสียหายและผู้เกี่ยวข้อง
 - ๑.๑ นาย.....(ผู้ก่อเหตุ)
 - ๑.๒ นาย.....(ผู้บังคับบัญชา/เกี่ยวข้อง)
 - ๒) ความเสียหาย.....บาท (ตาย.....คน บาดเจ็บ.....คน
 - ๓) ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน วันที่.....เดือน.....พ.ศ.
 - ๔) ความเห็นพนักงานสอบสวน รับแจ้งไว้เป็นหลักฐานเพื่อดำเนินการส่งต่อไป/ปช.
 - ๕) คำสั่งพนักงานอัยการ สั่งฟ้อง/งดการสอบสวน.....
 - ๖) ค่าพิพาทษา ให้กรรม...../นาย.....รับผิดชอบใช้เงิน จำนวน.....บาท/ยกฟ้อง
๗. ข้อเท็จจริงได้ความว่า เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.

๘. ตามผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ ความเป็นมา/ผู้ตรวจสอบ/ร้องเรียน.....

๑.๒ จากการตรวจสอบพบข้อเท็จจริง (ขั้นตอนที่กระทำผิด) ว่า.....

.....

๑.๓ ขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้อง.....

.....

๑.๑ ๒.ผู้เกี่ยวข้องให้ถ้อยคำสรุปได้ดังนี้.....

.....

๙. ผู้เกี่ยวข้องให้ถ้อยคำสรุปได้ดังนี้

๒.๑ นาย.....ตำแหน่ง.....(ผู้ก่อเหตุ)

ให้ถ้อยคำว่า.....

.....

๒.๒ นาย.....ตำแหน่ง.....(ผู้บังคับบัญชา/เกี่ยวข้อง)

ให้ถ้อยคำว่า.....

.....

๒.๓ นาย.....ตำแหน่ง.....(พยานผู้รู้เห็นเหตุการณ์)

ให้ถ้อยคำว่า.....

.....

๒.๔ นาย.....ตำแหน่ง.....(พยานแวดล้อมอื่นที่เห็น

ว่าสำคัญและมีผลต่อการพิจารณา)ให้ถ้อยคำว่า.....

.....

๑๐. ๓. พยานหลักฐานสำคัญ (ถ้ามี)

๓.๑ เอกสาร ได้แก่.....

๓.๒ หลักฐานอื่นๆ ได้แก่.....

๑๑. ข้อมูลเพิ่มเติมเพื่อประกอบการพิจารณา

๔.๑ กฎหมายระเบียบ/คำสั่ง ที่เกี่ยวข้อง

๔.๑.๑ พระราชบัญญัติ.....มาตราบัญญัติว่า

.....

๔.๑.๒ ระเบียบ.....ข้อ.....กำหนดว่า.....

.....

๔.๑.๓ มติ ค.ร.ม. เมื่อวันที่แจ้งตามหนังสือ.....ที่

...../ลงวันที่เดือน.....พ.ศ.กำหนดสาระสำคัญโดยสรุปว่า

.....

๔.๑.๔ คำสั่งกระทรวง.....ที่ /.....ลงวันที่เดือน.....พ.ศ....
กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับ.....
๔.๒ คำพิพากษาศาล.....คดีหมายเลขแดงที่/ ลงวันที่
เดือน.....พ.ศ.วินิจฉัยโดยสรุปว่า
๔.๓ กรม.....มีหนังสือที่/.....ลงวันที่เดือน.....
พ.ศ.ชี้แจงข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า.....
๔.๔ ผลการสอบสวนข้อเท็จจริงเบื้องต้น สรุปได้ว่า.....
๔.๕ ผลการสอบสวนทางวินัย สรุปได้ว่า.....
๔.๖ ความเห็นพนักงานสอบสวน/วิทยาการ/ผู้เชี่ยวชาญ.....สรุปได้ว่า.....
๔.๗ นาย.....(ผู้ต้องรับผิด) มีหนังสืออุทธรณ์ลงวันที่เดือน.....พ.ศ.
สรุปได้ว่า.....

๑๒. ๕.ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

(เหตุผลประกอบการพิจารณา).....

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

(ความเห็น-มีผู้ต้องรับผิดหรือไม่ – จำนวนเท่าใด).....

.....
.....

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ความเห็นผู้สั่งแต่งตั้ง

.....

.....

.....

.....

..ลงชื่อ.....ผู้แต่งตั้ง

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แบบรายงานผลการสอบสวน (สส.๒)

เมื่อคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดสอบสวนเสร็จสิ้นแล้ว ให้จัดทำรายงานผลการสอบสวนตามแนวทางที่กำหนดในแบบรายงานผลการสอบสวน(สส.๒) โดยควรมีข้อมูลรายละเอียดการสอบสวนสอดคล้องกับแนวทางหัวข้อการสอบสวนที่กำหนดตามประเภทสำนวนการสอบสวน(ส.๑-๕) หรือข้อเท็จจริงหรือข้อมูลรายละเอียดอื่นๆ ตามที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดจะเห็นสมควร และสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ได้ตามความเหมาะสม

คำอธิบาย

๑. ระบุประเภทความเสียหาย เช่น ทุจริตทางการเงินหรือทรัพย์สิน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายหรือระเบียบ คนร้าย กระทำโจรกรรมหรือทรัพย์สินสูญหาย อาคารสถานที่ถูกเพลิงไหม้ อุบัติเหตุ หรือเหตุอื่นๆ

๒. ตั้งชื่อเรื่องให้ตรงกับข้อเท็จจริง และระบุชื่อหน่วยงานที่ได้รับความเสียหายด้วย เช่น “เจ้าหน้าที่ของส่วนราชการไม่ปฏิบัติตามระเบียบ”

๓. ระบุชื่อหน่วยงานของรัฐระดับกรมหากมีการเปลี่ยนชื่อใหม่ ให้วงเล็บชื่อเดิมกำกับไว้ด้วย เช่น กรมส่งเสริมการเกษตร (กรมข้าว เดิม)

๔. ระบุวันเดือน ปี และเวลาที่เกิดเหตุให้ชัดเจน หากเป็นช่วงเวลาคาบเกี่ยวไม่แน่นอน ให้ระบุช่วงเวลาที่ใกล้เคียงที่สุด หรือตามที่หน่วยงานของรัฐวินิจฉัยไว้

- กรณีอุบัติเหตุ ให้ระบุวันด้วย เช่น วันจันทร์ อังคาร พุธ ฯลฯ
- กรณีทุจริต ให้ระบุช่วงเวลาของการกระทำทุจริต ว่าตั้งแต่เมื่อใดถึงเมื่อใด
- กรณีเป็นความเสียหายตามคำพิพากษา ให้ระบุวันที่หน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่จ่ายเงินตามคำพิพากษา

๕. ระบุชื่อสถานที่เกิดเหตุ หรือชื่อหน่วยงานย่อยที่ได้รับความเสียหาย พร้อมทั้งที่ตั้ง (ตำบล อำเภอ จังหวัด)

๖.

๑) ผู้กระทำความเสียหายและผู้เกี่ยวข้อง

- ระบุชื่อผู้ก่อเหตุแห่งความเสียหาย เช่น ผู้ทุจริต ผู้ขับรถ (ไม่ว่าจะต้องรับผิดชอบหรือไม่ก็ตาม) ผู้ลักทรัพย์ ผู้วางเพลิง/ต้อนเพลิง ฯลฯ และชื่อผู้เกี่ยวข้องกับเหตุละเมิดโดยตรง

๒) ความเสียหาย

- ระบุตามจำนวนที่หน่วยงานของรัฐแจ้งมาในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด (ความเสียหายตามความเห็นของคณะกรรมการระบุไว้ในความเห็นท้ายรายงานผลการสอบสวน)

๓) ระบุวันเดือนปีที่แจ้งความ กรณีไม่ได้แจ้งให้ระบุว่าไม่มีการแจ้งความ (เฉพาะเรื่องที่ต้องแจ้งความ)

๔) สรุปความเห็นของตำรวจ เช่น รับแจ้งความเป็นหลักฐาน/ดำเนินการต่อไป/ส่ง ปช.

นาย ก. กระทำโดยประมาท ผิด พรบ.จราจรทางบก/งดการสอบสวนเนื่องจากพยานหลักฐานไม่พอฟ้อง – ไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิด ฯลฯ

๕) คำสั่งพนักงานอัยการ เช่น สั่งฟ้องนาย ก. ข้อหา.../งดการสอบสวน ฯลฯ

๖) คำพิพากษาให้ระบุ ผลคำพิพากษาถึงที่สุดว่า ยกฟ้อง/ให้หน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ จำนวนเท่าใด

โดยตามหัวข้อ ๓)-๖) หากกรณีใดไม่มีข้อเท็จจริงที่เกี่ยวข้องก็ไม่ต้องระบุ หรือหากจะพิมพ์หัวข้อไว้แล้วระบุว่า “ไม่มี” หรือ “ก็ได้”

๗. ให้สรุปข้อเท็จจริงซึ่งเป็นสาระสำคัญของสำนวนนี้ เช่น

-“ข้อเท็จจริงได้ความว่า ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๓๙-๒๕๔๐ นายสอน ระเบียบดีข้าราชการ ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์.....ได้ออกหลักฐานใบเสร็จรับเงินค่าลงทะเบียนของ.....ประจำภาคที่ ๑ ปีงบประมาณ ๒๕๓๙ จำนวน ๓ เล่ม คิดเป็นเงิน ๕๑,๐๖๐ บาท และภาคเรียนที่ ๒ ปีงบประมาณ ๒๕๔๐ จำนวน ๓ เล่ม คิดเป็นเงิน ๔๕,๓๗๕ บาท แล้วไม่นำเงินส่งให้ศูนย์.....เป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินรวมทั้งสิ้น ๙๖,๔๓๕ บาท”

๘.

๑.๑ สรุปข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นทั้งหมดตามลำดับการสอบสวน เริ่มตั้งแต่ ผู้พบเหตุ เช่น ใครร้องเรียน เรื่องอะไรอย่างไร/ สตง.ตรวจสอบพบอะไรที่ไหนอย่างไร/ หน่วยตรวจสอบภายในของกรมนั้น ตรวจสอบพบอะไร อย่างไร

๑.๒ คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดตรวจสอบข้อกล่าวหาตามข้อ ๑.๑ แล้ว พบว่า ข้อเท็จจริงเป็นไปตามที่กล่าวหาหรือไม่ เหมือนกันหรือต่างกันอย่างไร หน่วยงานของรัฐได้รับความเสียหายหรือไม่ จำนวนเท่าใด

๑.๓ หากผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงตามข้อ ๑.๒ พบว่า มีผู้กระทำผิดจริง ให้อธิบายขั้นตอนการดำเนินการที่ถูกต้อง/หรือระเบียบของทางราชการในเรื่องนั้นๆ ว่า ผู้เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอย่างไรจำจะไม่เกิดความเสียหาย (อ้างอิงระเบียบ/คำสั่ง ประกอบได้ แต่ไม่ต้องละเอียดหรือยกทั้งข้อทั้งมาตราเพราะจะไประบุไว้ในข้อมูลเพิ่มเติม ๔.๑)

โดยในหัวข้อนี้ให้คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดประมวลข้อมูลจากบันทึกการสอบสวน(สล.๑) ข้อมูลและเอกสารหลักฐานทั้งหมดตามแนวทางที่กำหนดไว้ตาม ส. ๑-๕ และเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมอื่นๆ

๙. สรุปถ้อยคำของผู้เกี่ยวข้องทั้งหมดที่เป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาให้บุคคลใดต้องรับผิดชอบหรือไม่ต้องรับผิดชอบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องมีถ้อยคำของผู้ต้องรับผิดชอบครบทุกคน ยกเว้นกรณีคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด เชิญแล้วไม่มาหรือติดต่อไม่ได้หรือมีข้อขัดข้อง แต่ต้องระบุไว้ เช่น คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดได้มีหนังสือลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๕๐ เชิญนาย ก. ผู้บังคับบัญชา ซึ่งปัจจุบันเกษียณอายุไปแล้ว มาให้ถ้อยคำ แต่นายก. ไม่มาตามนัดโดยไม่แจ้งเหตุขัดข้อง (ตามเอกสารไปรษณีย์ตอบรับเลขที่) ทั้งนี้เนื่องจากศาลปกครองถือเป็นสาระสำคัญหากไม่ให้ออกาสผู้ต้องรับผิดชอบชี้แจงแสดงพยานหลักฐานอย่างเพียงพอและเป็นธรรมโดยไม่เหตุอันจะอ้างได้ เป็นเหตุที่จะยกเลิกเพิกถอนคำสั่งที่เรียกให้บุคคลนั้นรับผิดชอบ

๑๐. ระบุพยานหลักฐานที่สำคัญ เช่น เอกสารหรือวัตถุที่เป็นหลักฐานสำคัญต่อการพิจารณาหรือวินิจฉัย เช่น สำเนาเช็ค..... (มีความผิดปกติอย่างไร หนังสืออนุมัติ/อนุญาต.....บุคคลใดลงลายมือชื่อ มีจุดผิดสังเกตหรือแสดงความบกพร่องอย่างไร ภาพถ่ายสถานที่เกิดเหตุ แสดงให้เห็นว่าฝ่ายใดถูกหรือผิดอย่างไร ฯลฯ

๑๑. ระบุข้อมูลเพิ่มเติมซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาของหน่วยงานของรัฐผู้แต่งตั้ง

๑๒. ระบุรายละเอียดโดยชัดเจนว่า คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดมีเหตุผลประกอบการพิจารณาอย่างไร จึงได้ชี้ว่าเกิดความเสียหายและมีเจ้าหน้าที่ต้องรับผิดชอบหรือไม่ต้องรับผิดชอบ

ระบุความเท็จของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดว่า ทางราชการเสียหายหรือไม่ จำนวนเท่าใด มีผู้ต้องรับผิดชอบหรือไม่ จำนวนเท่าใด ฐานความผิดใด เช่น

กรณีไม่ต้องรับผิดชอบ

ข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๘ เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ น. นาย.ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ได้ขับรถยนต์บรรทุก หมายเลขทะเบียน กรุงเทพมหานคร ของ กรมส่งเสริมการเกษตร กลับจากปฏิบัติราชการที่จังหวัดระยอง นาย.....ได้ขับรถเร็ว ประมาณ ๖๐ กิโลเมตรต่อชั่วโมง โดยบรรทุกของหนักเต็มรถและได้เปลี่ยนช่องทางวิ่งตามหลังรถโดยสารประจำทางขณะลงเนินเขา นาย.....ควรจะต้องใช้ความระมัดระวังมากกว่าปกติ โดยเว้นระยะห่างจากรถคันหน้าพอสมควรและชะลอรถพร้อมที่จะหยุดได้เมื่อเกิดเหตุฉุกเฉิน การที่ นาย.....ไม่สามารถหยุดรถได้ทันทำให้ชนท้ายรถโดยสารประจำทางอย่างแรงจนชนรถที่จอดอยู่ข้างหน้าต่อๆกันไปอีก ๔ คัน และรถคันที่นาย.....ขับได้เสียการควบคุมเนื่องจากเพลาทักพุ่งไปชนรถในช่องทางวิ่งซ้ายอีกด้วย รวมทั้งสิ้น ๖ คัน เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่รถของราชการและของบุคคลภายนอกรวม ๗ คัน ประกอบกับตามบันทึกรายงานประจำวันของสถานีตำรวจทางหลวง นาย.....ได้ให้การรับสารภาพว่าขับโดยประมาทเป็นเหตุให้ทรัพย์สินผู้อื่นเสียหายและมีผู้ได้รับอันตรายแก่กายและจิตใจ กับได้ให้พนักงานสอบสวนเปรียบเทียบปรับด้วย การกระทำของนาย.....จึงเป็นการกระทำโดยประมาทปราศจากความระมัดระวัง ซึ่งบุคคลในภาวะเช่นนั้นจักต้องมีตามวิสัยและพฤติการณ์ และ นาย..... อาจใช้ความระมัดระวังเช่นว่านั้นได้แต่หาได้เพียงพอไม่ แต่มิได้มีลักษณะของการกระทำโดยขาดความระมัดระวังที่เบี่ยงเบนไปจากเกณฑ์มาตรฐานอย่างมาก เช่น คาดเห็นได้ว่าความเสียหายอาจเกิดขึ้นได้หรือหากระมัดระวังสักเล็กน้อยยังคงคาดเห็นว่าอาจเกิดความเสียหายขึ้นเช่นนั้นอันจะถือว่าเป็นการประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง กรณีตามข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นการกระทำให้การปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งมีได้กระทำด้วยความจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ตามมาตรา ๕ มาตรา ๘ วรรคแรก และมาตรา ๑๐ วรรคแรก แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙ นาย.....จึงไม่ต้องรับผิดชอบในความเสียหายรถยนต์ราชการ หมายเลขทะเบียนกรุงเทพมหานคร และความเสียหายที่เกิดขึ้นกับรถยนต์ของบุคคลภายนอกจากจากเหตุละเมิดดังกล่าว

กรณีให้รับผิดชอบ

ข้อเท็จจริงตามสำนวนการสอบสวนปรากฏว่า เมื่อวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๘ เวลาประมาณ ๑๗.๓๐ น. นาย.....ตำแหน่งพนักงานขับรถยนต์ได้ขับรถยนต์บรรทุกหมายเลขทะเบียนกรุงเทพมหานคร ของกรมส่งเสริมการเกษตร กลับจากปฏิบัติราชการที่จังหวัดระยอง เมื่อเดินทางถึงทางหลวงพิเศษหมายเลข ๗ ถนนกรุงเทพ-พัทยา ระหว่างกิโลเมตรที่ ๒๓-๒๔ ช่วงลงเนินเขา รถยนต์โดยสารประจำทางหมายเลขทะเบียนกรุงเทพมหานคร ซึ่งวิ่งอยู่ด้านหน้าทางซ้ายของรถยนต์ราชการได้เปลี่ยนช่องทางมาทางขวาและหยุดรถยนต์กะทันหัน นาย.....อ้างว่าได้พยายามเบรกหยุดรถ แต่เบรกแข็งไม่สามารถหยุดรถยนต์ได้ทัน รถยนต์ของทางราชการจึงเฉี่ยวชนรถยนต์โดยสารประจำทางคันดังกล่าวทำให้รถยนต์โดยสารประจำทางพุ่งไปเฉี่ยวชนท้ายรถยนต์ต่อไป ในขณะที่เดียวกันรถยนต์ของทางราชการได้เสียหลักไปเฉี่ยวชนท้ายรถตู้ไปพุ่งชนท้ายรถยนต์กระบะอีกทอดหนึ่ง เป็นเหตุให้บุคคลภายนอกผู้โดยสารมาที่รถยนต์หมายเลขทะเบียน.....กรุงเทพมหานครได้รับบาดเจ็บจำนวน ๓ คน รถยนต์ของทางราชการได้รับความเสียหายคิดเป็นเงิน ๓๒๗,๗๔๑ บาท และรถยนต์ของบุคคลภายนอกได้รับความเสียหายรวม ๖ คัน เมื่อพิจารณาถึงความเสียหายทั้งรถยนต์ราชการและบุคคลภายนอก ซึ่งได้รับความเสียหายคิดเป็นเงินค่าซ่อมแซมจำนวนค่อนข้างสูง ประกอบกับรายละเอียดการซ่อมแซมรถยนต์

ราชการหลังเกิดเหตุไม่ปรากฏว่ามีกรรมการซ่อมแซมระบบเบรกแต่อย่างใด จึงเชื่อได้ว่า นาย.....ซับริมาด้วยความเร็วสูง ซึ่งนาย.....ในฐานะมีอาชีพเป็นพนักงานซับริยนต์ควรใช้ความระมัดระวังโดยเว้นระยะห่างจากรถยนต์คันหน้าพอสมควรและพร้อมที่จะหยุดรถยนต์ได้ แต่หาได้ใช้ความระมัดระวังอย่างเพียงพอไม่ จึงไม่สามารถหยุดรถได้ทันเมื่อจำเป็นต้องหยุด พฤติการณ์ถือได้ว่าเป็นการกระทำโดยประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง นาย..... จึงต้องรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายให้แก่ทางราชการ เมื่อคำนึงถึงระดับความร้ายแรงแห่งการกระทำและความเป็นธรรมแห่งกรณีที่ผู้ซับริยนต์โดยสารประจำทางมีส่วนประมาทด้วยเช่นกัน จึงให้นาย.....รับผิดชอบใช้ในอัตราร้อยละ ๕๐ ของค่าเสียหายจำนวน ๓๒๕,๗๔๑ บาท คิดเป็นเงิน ๑๖๓,๘๗๐.๕๐ บาท และหากกรมส่งเสริมการเกษตรต้องชดใช้ค่าสินไหมทดแทนให้บุคคลภายนอก ก็ให้นาย.....รับผิดชอบใช้ในอัตราเดียวกัน ตามนัยมาตรา ๑๐ ประกอบมาตรา ๘ แห่งพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๔

อนึ่ง คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดอาจปรับปรุงหัวข้อการนำเสนอและรายละเอียดประกอบการพิจารณาตามนัยข้อเท็จจริงที่ปรากฏในแต่ละสำนวนการสอบสวน ได้ตามความเหมาะสม

(ส.ล. ๒)

เรื่องที่ ก
 รายงานผลการสอบสวน
 คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด
 ตามคำสั่งเทศบาลตำบล ม. ที่/๒๕๕๕
 ลงวันที่ เดือน.....พ.ศ. ๒๕๕๕

สถานที่ เทศบาลตำบล ม.
 วันที่ .๓๐ เดือน กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

๑. ประเภทสำนวน ไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบ (ด้านการเงิน)
๒. เรื่อง การเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาดูงานเกษตรกรของกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. จังหวัดเชียงราย ไม่เป็นไปตามระเบียบ
๓. ส่วนราชการ เทศบาลตำบล ม.
๔. วันเวลาที่เกิดเหตุ วันที่ ๒๖ เดือน มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๐
๕. สถานที่เกิดเหตุ เทศบาลตำบล ม. จังหวัดเชียงราย
๖. สาระสำคัญในข้อเท็จจริงบางประการ
 - ๑) ผู้กระทำความเสียหายและผู้เกี่ยวข้อง

๑.๑ นาย ป	อดีตนายกเทศมนตรี
๑.๒ นาย ต.	เทศมนตรี (ผู้เห็นชอบโครงการ)
๑.๓ นาย ช.	เทศมนตรี (ผู้เห็นชอบโครงการ)
๑.๔ นาย พ.	ปลัดเทศบาล
๑.๕ นาง จ.	รักษาการหัวหน้าส่วนการคลัง กองคลัง
๑.๖ นางสาว อ.	เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ๒

- ๒) ความเสียหาย ๑๘๘,๘๐๐ บาท
- ๓) ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน -
- ๔) ความเห็นพนักงานสอบสวน -
- ๕) คำสั่งพนักงานอัยการ -
- ๖) คำพิพากษา -

ข้อเท็จจริงได้ความว่า

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) ได้ตรวจสอบพบว่า การเบิกค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาครูของกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ณ เทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เป็นจำนวนเงิน ๕๘๗,๘๘๐ บาท ซึ่งตามโครงการดังกล่าวมีผู้เข้าร่วมรับการฝึกอบรมเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพที่มีค่าใช้จ่ายหน้าที่ท้องถิ่น จำนวน ๑๑๘ ราย มีการเบิกค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาครูไม่เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ โดยเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นกลุ่มอาชีพเกินสิทธิเป็นจำนวนเงิน ๔๗,๒๐๐ บาท เป็นเหตุให้เทศบาลตำบล ม. ได้รับความเสียหาย จึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดขึ้น

ตามผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิดปรากฏข้อเท็จจริงสรุปได้ดังนี้

๑. ข้อเท็จจริง

๑.๑ ความเป็นมา

สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) มีข้อตรวจพบการเบิกค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาครูกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ณ เทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ว่าการเบิกค่าใช้จ่ายในการทัศนศึกษาครูของกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ซึ่งตามโครงการดังกล่าว มีผู้เข้ารับการอบรมประกอบด้วย นายกเทศมนตรี ประธานสภา ๒ ราย พนักงาน/ข้าราชการ ส่วนท้องถิ่นระดับ ๓-๖ จำนวน ๑๗ ราย ข้าราชการระดับ ๑-๒ ลูกจ้างจำนวน ๑๔ ราย รวมที่เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นจำนวน ๓๓ ราย ที่เหลือเป็นตัวแทนกลุ่มอาชีพที่มีค่าใช้จ่ายหน้าที่ท้องถิ่น จำนวน ๑๑๘ ราย มีการเบิกจ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง จำนวน ๘๖,๘๐๐ บาท ค่าเช่าที่พัก จำนวน ๔๒๙,๕๒๐ บาท และค่าพาหนะ จำนวน ๖๑,๕๖๐ บาท เป็นการไม่ปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ซึ่งการฝึกอบรมดังกล่าวเป็นการฝึกอบรมบุคคลภายนอกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ ซึ่งกำหนดว่า “การฝึกอบรมบุคคลภายนอก” หมายความว่า การฝึกอบรมที่ผู้เข้ารับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่ายหน้าที่ท้องถิ่น” ดังนั้น การเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นกลุ่มอาชีพมีสิทธิเบิกจ่ายได้ตามบัญชีหมายเลข ๑๐ ของระเบียบดังกล่าว คือ อัตราไม่เกิน ๓๐๐ บาท ต่อวันต่อคน ดังนั้น ที่ขอเบิกมาจำนวน ๑๑๘ คน ๆ ละ ๗๐๐ บาท จึงเป็นการเบิกเกินสิทธิไปคนละ ๔๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่เบิกเกินไปจำนวน ๔๗,๒๐๐ บาท จึงขอให้เรียกเงินที่เบิกจ่ายเกินสิทธิจากผู้รับผิดชอบคืนคลังเทศบาล เทศบาลได้ชี้แจงข้อทักท้วงแล้วแต่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินยืนยันว่าข้อชี้แจงยังไม่มีเหตุผลที่จะหักล้างข้อทักท้วงได้ จึงรายงานเพื่อให้ผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัย ต่อมาผู้ว่าราชการจังหวัดวินิจฉัยว่า การฝึกอบรมบุคคลภายนอกที่เทศบาลเบิกจ่ายให้กับตัวแทนกลุ่มอาชีพจำนวน ๑๑๘ คน คนละ ๗๐๐ บาท เป็นการดำเนินการที่ไม่ชอบด้วยระเบียบและเป็นเหตุให้ทางราชการได้รับความเสียหาย

๑.๒ จากการตรวจสอบพบข้อเท็จจริง (ขั้นตอนที่กระทำผิด)

เทศบาลตำบล ม. ได้เบิกค่าใช้จ่ายการเดินทางไปราชการโครงการฝึกอบรมทัศนศึกษาครูของกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ณ เทศบาลตำบลเวียงคุก อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย ตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม - ๑ เมษายน ๒๕๕๐ ตามฎีกาเลขที่คลังรับ ๖๕๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๐ เป็นเงิน ๕๘๗,๘๘๐ บาท ประกอบด้วย นายก/ประธานสภา จำนวน ๒ ราย พนักงาน/ข้าราชการส่วนท้องถิ่นระดับ ๓-๖ จำนวน ๑๗ ราย ข้าราชการระดับ ๑-๒ /ลูกจ้าง จำนวน ๑๔ ราย และตัวแทนกลุ่มอาชีพจำนวน ๑๑๘ ราย รวม

รับการฝึกอบรมส่วนใหญ่ใช้เจ้าหน้าที่ท้องถิ่น มีสิทธิเบิกจ่ายได้ตามบัญชีหมายเลข ๑๐ ของระเบียบดังกล่าว คือ สามารถเบิกได้ในอัตราไม่เกิน ๓๐๐ บาท ต่อวันต่อคน

กรมบัญชีกลางมีหนังสือขอทราบข้อมูลเพิ่มเติมไปยังสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) เนื่องจากค่าเสียหายที่สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) คำนวณได้เป็นเงิน ๔๗,๒๐๐ บาท นั้น ที่ถูกต้องควรเป็นจำนวน ๑๘๘,๘๐๐ บาท

ต่อมาสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) ได้แจ้งข้อเท็จจริงเพิ่มเติม ความว่า กรณีสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) ได้หักหักการเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปทัศนศึกษาของบุคลากรของเทศบาลตำบล ม. ซึ่งตามรายงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๘ (จังหวัดเชียงใหม่) ได้รายงานการเบิกจ่ายค่าเช่าที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นกลุ่มอาชีพมีสิทธิเบิกจ่ายได้ในอัตราไม่เกิน ๓๐๐ บาท ต่อวันต่อคน การที่เทศบาลตำบล ม. ขอเบิกค่าเช่าที่พักในส่วนของคุณคนภายนอกจำนวน ๑๑๘ คนๆ ละ ๗๐๐ บาท จึงเบิกเกินสิทธิไปคนละ ๔๐๐ บาท รวมเป็นเงินที่เบิกเกินสิทธิไปจำนวน ๑ วัน คิดเป็นเงิน ๔๗,๒๐๐ บาท แต่ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า เทศบาลตำบล ม. มีการเบิกค่าเช่าที่พักจำนวน ๔ วัน นั้น สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้พิจารณาแล้วเห็นว่า เกิดข้อผิดพลาดในการคำนวณค่าเสียหายทำให้แจ้งความเสียหายต่อไป ซึ่งการเดินทางไปทัศนศึกษาของกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. เริ่มตั้งแต่วันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๕๐ เวลา ๖.๐๐ น. สิ้นสุดการเดินทางวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๐ เวลา ๑๙.๓๐ น. และมีการเบิกค่าเช่าที่พักจำนวน ๔ วันๆ ละ ๗๐๐ บาท ซึ่งตามสิทธิเบิกจ่ายได้ไม่เกิน ๓๐๐ บาท ต่อคนต่อวัน การเบิกค่าเช่าที่พักให้คุณคนภายนอก จำนวน ๑๑๘ คน จึงเบิกเกินสิทธิไปรวม ๔ วันๆ ละ ๔๐๐ บาท คิดเป็น ๑๘๘,๘๐๐ บาท

๒. ผู้เกี่ยวข้องให้ถ้อยคำสรุปได้ดังนี้

๒.๑ นาย ป. อธิบดีนายกเทศมนตรี ให้ถ้อยคำได้ว่า ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมทัศนศึกษาของตัวแทนกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. โดยเป็นผู้อนุมัติให้มีการดำเนินการโครงการและเป็นผู้อนุมัติให้มีการเบิกจ่ายเงินตามโครงการดังกล่าว โดยตนเองได้ร่วมเดินทางไปราชการเพื่อทัศนศึกษาของบุคลากรตามคำสั่งที่ ๑๓๐/๒๕๕๐ เรื่อง ให้ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานเทศบาล ลูกจ้าง พนักงานจ้าง และตัวแทนชุมชนเดินทางไปราชการตามโครงการฝึกอบรมและทัศนศึกษาของบุคลากร ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐ โดยในช่วงระยะเวลาที่ไปทัศนศึกษาในฐานะนายกเทศมนตรีตนเองได้สั่งการและกำชับให้เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการทัศนศึกษาของบุคลากรและผู้เข้าร่วมทุกคนให้คอยควบคุมดูแลการทัศนศึกษาให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีส่วนในการอนุมัติการเบิกจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าที่พักของกลุ่มอาชีพนั้น ตนเองเห็นว่าได้ผ่านการพิจารณากันกรองและตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินและหัวหน้ากองคลังที่เป็นผู้มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบมาแล้ว จึงอนุมัติให้เบิกจ่ายเพื่อเป็นค่าที่พักของกลุ่มอาชีพตามโครงการดังกล่าวได้ และตนเองไม่ทราบถึงระเบียบในการเบิกจ่ายเงิน เพราะเป็นผู้พิจารณาอนุมัติการเบิกจ่ายตามที่ได้ผ่านกระบวนการพิจารณากันกรองและตรวจสอบให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินผ่านหัวหน้ากองคลังและผู้บังคับบัญชาที่เป็นผู้มีหน้าที่พิจารณาตรวจสอบและได้มีการเสนอให้มีการเบิกจ่ายมาแล้ว เพราะเห็นว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องได้พิจารณากันกรองและตรวจสอบแล้วเสนอมารโดยให้ความเห็นว่า ควรอนุมัติให้เบิกจ่ายได้แสดงว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องและผู้มีหน้าที่ได้ตรวจสอบการดำเนินการตามโครงการและการเบิกจ่ายตามระเบียบโดยถูกต้องแล้ว ตนเองจึงได้อนุมัติการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวตามที่เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเสนอ

๒.๒ นาย ต. เทศมนตรี (ผู้เห็นชอบโครงการ) ให้ถ้อยคำว่าเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการตามโครงการฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานของตัวแทนกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ตามที่นาย พ. ปลัดเทศบาล ขณะนั้น เป็นผู้เสนอโครงการ โดยตนเองได้เดินทางไปราชการเพื่อทัศนศึกษาโครงการดูงานของกลุ่มอาชีพ โดยในช่วงระยะเวลาที่ไปทัศนศึกษาดูงานในฐานะเทศมนตรี ตนเองได้ควบคุมดูแลให้การทัศนศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพและผู้เข้าร่วมทุกคนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี โดยที่ตนเองไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการตรวจสอบในขั้นตอนของการเบิกจ่ายเงินตามโครงการทัศนศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพแต่อย่างใด จึงไม่ทราบถึงเรื่องการเบิกจ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด และในการให้ความเห็นชอบโครงการเพราะตนเองเห็นว่าโครงการทัศนศึกษาดูงานจะเป็นประโยชน์ต่อสมาชิกกลุ่มอาชีพในการนำความรู้ที่ได้รับมาพัฒนาอาชีพและส่งเสริมรายได้ของประชาชนให้ดีขึ้น

๒.๓ นาย ข เทศมนตรี (ผู้เห็นชอบโครงการ) ได้ให้ถ้อยคำว่าเป็นผู้ให้ความเห็นชอบในการดำเนินการตามโครงการฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานของตัวแทนกลุ่มอาชีพเทศบาลตำบล ม. ตามที่นาย พ. ปลัดเทศบาลขณะนั้น เป็นผู้เสนอโครงการ โดยตนเองได้เดินทางไปราชการเพื่อทัศนศึกษาโครงการดูงานของกลุ่มอาชีพ โดยในช่วงระยะเวลาที่ไปทัศนศึกษาดูงานในฐานะเทศมนตรี ตนเองได้ควบคุมดูแลให้การทัศนศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพและผู้เข้าร่วมทุกคนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และที่ตนเองเป็นผู้ให้ความเห็นชอบการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวตามที่ได้อธิบายในโครงการ เพราะเห็นว่าโครงการดังกล่าวจะเป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมายในโครงการ เพื่อที่จะได้นำความรู้ที่ไปทัศนศึกษาดูงานมาพัฒนาและส่งเสริมอาชีพของชาวบ้านโดยไม่ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนการตรวจสอบการเบิกจ่ายเงินตามโครงการดังกล่าวแต่อย่างใด

๒.๔ นาย พ. ปลัดเทศบาล ให้ถ้อยคำว่าตนได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินการโครงการฝึกอบรมทัศนศึกษาดูงานของตัวแทนกลุ่มอาชีพ โดยเป็นผู้มีหน้าที่เสนอความเห็นต่อนายกเทศมนตรีให้ความเห็นชอบโครงการลงนามเบิกจ่ายเงินงบประมาณตามโครงการและเป็นผู้ประมาณการค่าใช้จ่ายต่างๆ ในโครงการทัศนศึกษาดูงานของกลุ่มอาชีพ รวมถึงการประมาณอัตราค่าที่พักของกลุ่มอาชีพเทศบาลฯ ด้วยตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๓๙ ข้อ ๕ วรรค ๑๕ ซึ่งถือเป็นการฝึกอบรมระดับต้น ซึ่งได้มีการเทียบตำแหน่งเท่าระดับ ๑ ตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทย ด่วนมากที่ มท ๐๔๐๗/ว๙๙๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งเดินทางไปราชการกับตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ ข้อ ๑ (๑) ซึ่งในการปฏิบัติหน้าที่นั้นตนเองได้ตรวจสอบข้อมูลในเบื้องต้นแล้วแต่เจ้าหน้าที่การเงินและเจ้าหน้าที่งานอื่นที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ปฏิบัติรายละเอียด

๒.๕ นาง จ. รักษาการหัวหน้าส่วนการคลัง กองคลัง ให้ถ้อยคำว่าเป็นผู้เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารการเบิกจ่ายเงินยืมเงินงบประมาณตามโครงการดังกล่าว ซึ่งสำนักปลัดเป็นผู้ดำเนินการ โดยมี นาย พ. ปลัดเทศบาล เป็นผู้ยืมเงินตามประมาณการที่ระบุในเอกสารแบบท้ายสัญญายืมเงินตามฎีกาเบิกเงินตามงบประมาณรายจ่าย ที่ ๖๕๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งจากการตรวจสอบการยืมเงินงบประมาณตามที่ระบุนั้นเป็นเพียงการคาดคะเนว่าจะเกิดรายการค่าใช้จ่ายตามโครงการเท่านั้น ไม่ใช่รายการค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงและการยืมเงินงบประมาณดังกล่าว ตนเองได้ตรวจสอบแล้วเป็นการปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน

ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนที่ ๓ การจ่ายเงินยืมข้อ ๘๔(๑)(๒)(๓) เป็นการถูกต้องจึงได้จ่ายเงินให้นาย พ.ศ. ไปดำเนินการตามรายจ่ายที่ระบุไว้

เมื่อนาย พ. นำเงินไปใช้จ่ายตามโครงการดังกล่าว มีการส่งเอกสารการส่งใช้เงินยืมให้กองคลังตรวจสอบ เพื่อหักล้างเงินยืมเป็นเงินเต็มจำนวนที่ได้ยืมไป คือ ๕๘๗,๘๘๐ บาท โดยไม่มีเงินเหลือจ่ายส่งคืนแต่อย่างใด ซึ่งจนได้ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารแล้ว เห็นว่าการเบิกจ่ายเงินค่าเช่าที่พักของกลุ่มอาชีพจำนวน ๑๑๘ คน โดยเบิกค่าเช่าที่พักให้คนละ ๗๐๐ บาทต่อคนต่อคนนั้นเป็นการเบิกจ่ายตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๔ วรรค ๑๕ ซึ่งถือเป็นการฝึกอบรมระดับต้น จึงได้มีการเทียบตำแหน่งเทียบเท่าระดับ ๑ ซึ่งเป็นไปตามหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก มี มท ๐๔๐๗๑๙๙๖ ลงวันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๒๖ เรื่อง หลักเกณฑ์การเทียบตำแหน่งผู้เดินทางไปราชการกับตำแหน่งระดับเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นเพื่อเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการข้อ ๑.(๑) โดยไม่ต้องขอให้กระทรวงมหาดไทยกำหนดเทียบตำแหน่งตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง(ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๔ วรรค ๓ กำหนดไว้ว่าเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น หมายความว่า ฯลฯ หรือผู้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งให้ไปปฏิบัติราชการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้กำหนดให้เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตามระเบียบดังกล่าว เทศบาล ม. ได้ดำเนินการส่งให้กลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๑๘ คน เดินทางไปราชการเบิกจ่ายเงินจากเทศบาล ม. ตามคำสั่ง เทศบาล ม. ที่ ๑๓๐/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ให้พนักงานผู้บริหาร และสมาชิกกลุ่มอาชีพในเขตเทศบาล ม. เดินทางไปราชการ การรับการฝึกอบรมอยู่ในระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการของเจ้าหน้าที่ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๒๖ (แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) หมวด ๑ ข้อ ๑๒(๒) การเดินทางไปราชการชั่วคราวได้แก่ การไปศึกษา ฝึกอบรม หรือ สัมมนาที่ส่วนราชการหรือหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดหรือที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยอนุมัติ ฯลฯ ดังนั้น การเบิกจ่ายเงินค่าเช่าที่พักให้กับกลุ่มอาชีพ จำนวน ๑๑๘ คน คนละ ๗๐๐ บาท ต่อคนต่อคน ถือเป็นการปฏิบัติถูกต้องแล้ว ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๙ ข้อ ๑๘ (๒) (ก),(๓)(ข) กำหนดให้เบิกจ่ายในอัตราค่าเช่าที่พัก ๒ คน ไม่เกินคนละ ๗๕๐ บาท ต่อคน

๒.๖ นางสาว อ. เจ้าพนักงานการเงินและบัญชี ๒ ให้ถ้อยคำว่า ตนเองเป็นผู้มีหน้าที่จ่ายเงินยืมงบประมาณตามโครงการดังกล่าว ซึ่งสำนักปลัดเป็นผู้ดำเนินการโดยมีนาย พ. ปลัดเทศบาล เป็นผู้ยืมเงินตามประมาณการที่ระบุในเอกสารแนบท้ายสัญญาเงินยืมเงินตามฎีกาเลขที่ ๖๕๓/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๕๐ ซึ่งผ่านขั้นตอนการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับและผู้ตรวจฎีกาแล้ว โดยที่ตนเองไม่ทราบว่า ในการจ่ายเงินเพื่อเป็นค่าเช่าที่พักให้แก่ผู้เข้ารับการอบรมที่เป็นกลุ่มอาชีพเทศบาล ม. ต้องเบิกจ่ายตามระเบียบกฎหมายใด เพราะตนได้ปฏิบัติงานตามที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้จ่ายเงินโดยได้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๗ ส่วนที่ ๓ การจ่ายเงินยืม ข้อ ๘๔ (๑)(๒) และการจ่ายเงินยืมดังกล่าวตนเองได้จ่ายตามประมาณการที่ผู้เขียนโครงการได้ประมาณการมาให้และรับรองความถูกต้องว่าได้ปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้องแล้ว ซึ่งผ่านกระบวนการตรวจสอบจากผู้บังคับบัญชาทุกระดับเรียบร้อยแล้ว ตนจึงได้ดำเนินการเบิกจ่ายให้ตามระเบียบ

๓. พยานหลักฐานสำคัญ (ถ้ามี)

๔.ความเห็นของคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด

.....
.....
.....

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....ประธานกรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ลงชื่อ.....กรรมการ
(.....)

ความเห็นผู้สังเกตตั้ง

.....
.....
.....
.....

..ลงชื่อ.....ผู้แต่งตั้ง
(.....)

วันที่เดือน.....พ.ศ.....

เอกสารอ้างอิง

- ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยละเมิด
- พระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. ๒๕๓๙
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยรณราชการ พ.ศ. ๒๕๒๓ และแก้ไขเพิ่มเติม
- ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม
- วรพจน์ วิศรุตพิชญ์. “กฎหมายว่าด้วยความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่” วารสารนิติศาสตร์ ปีที่ ๒๘ ฉบับที่ ๒ (มิถุนายน ๒๕๕๑)
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๗/ว.๕๖ ลงวันที่ ๑๒ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดตามประเภทสำนวนการสอบสวน
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค ๐๔๐๖.๒/ว.๖๖ ลงวันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๕๐ เรื่อง แนวทางการกำหนดสัดส่วนความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๔๐๖.๒/ว ๗๕ ลงวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจแนวทางปฏิบัติในการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด
- หนังสือกระทรวงการคลังที่ กค. ๐๔๑๐.๖ /ว ๓๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ เรื่อง การส่งสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- ประกาศกระทรวงการคลัง ลงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ที่ไม่ต้องรายงานให้กระทรวงการคลังตรวจสอบ
- หนังสือกรมส่งเสริมการเกษตร ที่ กษ ๑๐๐๓/ว ๖๒ ลงวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ เรื่อง การมอบอำนาจ
- คู่มือการปฏิบัติงานด้านความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับสมบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๕๖) สวัสดิการกรมบัญชีกลาง ๒๕๕๖.
- กรมบัญชีกลาง โครงการฝึกอบรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ให้แก่บุคลากรของหน่วยงานภาครัฐ สำนักความรับผิดทางแพ่ง

คณะผู้ดำเนินการ

๑. ที่ปรึกษา

๑.๑ นายโอฬาร พิทักษ์	อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร
๑.๒ นายสงกรานต์ ภัคดีคง	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายบริหาร
๑.๓ นายสุตสาคร ภัทรกุลนิษฐ์	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายส่งเสริมและฝึกอบรม
๑.๔ นายคณิต ลิขิตวิฑูวฒิ	รองอธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร ฝ่ายวิชาการ
๑.๕ นายทวีพงศ์ สุวรรณโร	เลขาธิการกรม

๒. คณะผู้จัดทำ

๒.๑ นางเพ็ญศรี ภริสมบุรณ์	ผู้อำนวยการกลุ่มนิติการ
๒.๒ นางสาวจุฬาลักษณ์ มลิวัลย์	นิติกรชำนาญ
๒.๓ นางสาวเพ็ญนภา โรจนสังวร	นิติการปฏิบัติการ
๒.๔ นายธนิตย์ มณีเลิศ	นิติกร
๒.๕ นางสาวอรปรียา ทองเนื่อนวล	นิติกร
๒.๖ นางสาวดวงใจ เขยชม	นิติกร
๒.๗ นางสาวนาตยา สวัสดิ์	นิติกร

๓. ฝ่ายประสานงาน

๓.๑ นางสาวปิยะภา กันทะ	พนักงานธุรการ
------------------------	---------------